

Klasa: 801-02/12-01/01

Urbroj: 5030106-12-1

Zagreb, 17. svibnja 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2011. godinu, s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2011. godinu

Na temelju članka 8. točke 5., članka 6. stavka 2. alineje 5. i članka 120. stavka 3. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 33/2002, 58/2002, 76/2007 i 153/2009), Vlada Republike Hrvatske podnosi Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2011. godinu, s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2011. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Antu Kotromanovića, ministra obrane, Višnju Tafru, zamjenicu ministra obrane, te dr. sc. Dragana Lozančića i Sunčanu Vukelić, pomoćnike ministra obrane.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

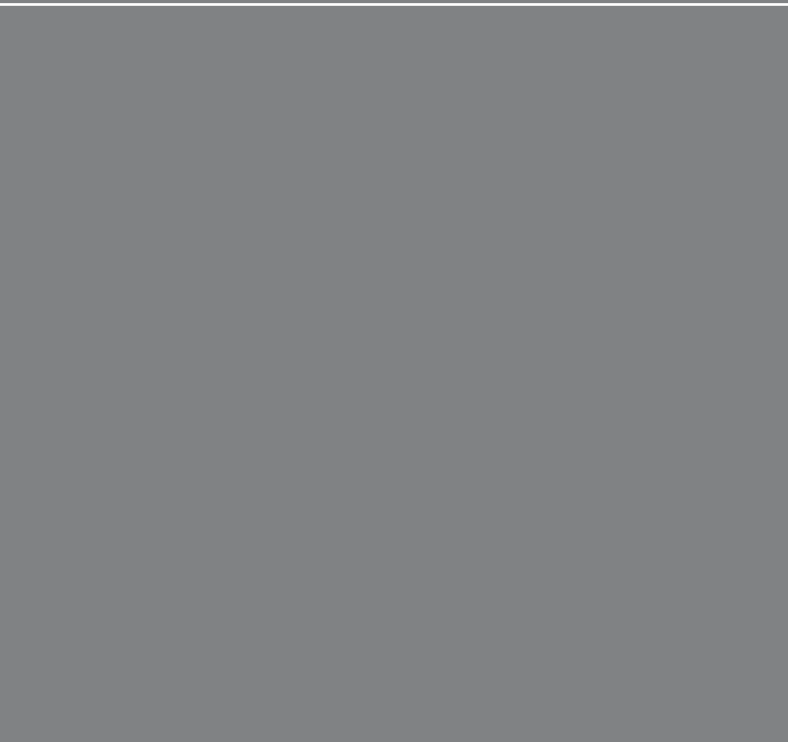
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U
ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2011. GODINU,
S IZVJEŠĆEM O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA
U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2011. GODINU

Zagreb, 2012.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	3
1. UVOD.....	6
2. ORUŽANE SNAGE.....	9
2.1. Zadaće i struktura.....	9
2.2. Obuka.....	9
2.3. Stanje logističkog sustava.....	13
2.4. Međunarodne mirovne operacije.....	15
2.5. Potpora civilnim institucijama u zemlji.....	22
2.6. Aktivnosti Obalne straže Republike Hrvatske.....	24
3. RESURSI.....	26
3.1. Upravljanje ljudskim resursima.....	26
3.2. Upravljanje materijalnim resursima.....	33
3.3. Upravljanje financijskim resursima.....	39
4. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA.....	43
4.1. Aktivnosti u NATO-u.....	43
4.2. Integracija u EU.....	44
4.3. Bilateralna obrambena suradnja.....	46
4.4. Multilateralna obrambena suradnja.....	47
5. UPRAVNI POSLOVI I POTPORA.....	51
6. IZVJEŠĆE O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2011. GODINU.....	61
7. GLAVNA POSTIGNUĆA U 2011. GODINI.....	64
8. KLJUČNI IZAZOVI I SMJEROVI RAZVOJA U IDUĆEM RAZDOBLJU.....	67
ZAKLJUČAK.....	71
PRILOZI.....	73

SAŽETAK

Funkcioniranje obrambenog sustava Republike Hrvatske u 2011. godini odvijalo se u specifičnim okolnostima koje su se odrazile na njegovo djelovanje i koje oblikuju njegov daljnji razvoj.

Posljedice gospodarske krize bile su jedan od najvećih izazova razvoja obrambenog sustava posebno u odnosu na potrebu za opremanjem i modernizacijom te pribavljanjem novog osoblja. Nedostatna financijska sredstva omogućuju tek, i to uz velike poteškoće, uštede i odricanja, ispunjavanje minimuma zahtjeva za opremanjem i modernizacijom te prijemom novog osoblja. Uštede koje se ostvaruju smanjivanjem drugih troškova kako bi se osigurala sredstva za razvoj iz godine u godinu ostavljaju posljedice u području materijalnog održavanja opreme, objekata i infrastrukture u obrambenom sustavu.

Istovremeno pojavljuju se nove okolnosti poput djelovanja u NATO-u kao sustavu kolektivne obrane, skorog članstva u Europskoj uniji, povećanog i sve zahtjevnijeg sudjelovanja Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Oružane snage) u međunarodnim operacijama. Osim toga Oružane snage pružaju sve obimniju pomoć civilnim institucijama u zemlji.

Ove okolnosti zahtijevaju pojačane napore i trošenje postojećih ljudskih i materijalnih resursa uz minimalno obnavljanje te je dugoročno neodrživo.

Aktivnosti Oružanih snaga bile su primarno usmjerene na potporu i sudjelovanje u međunarodnim operacijama, na pomoć civilnim institucijama te na pripremu i provedbu nacionalnih i međunarodnih vojnih vježbi.

Tijekom 2011. godine Republika Hrvatska je sudjelovala u 11 međunarodnih operacija pod vodstvom UN-a, NATO-a i EU-a u kojima je prosječno sudjelovalo 485 pripadnika/ca Oružanih snaga po rotaciji.

Helikopterske snage sudjelovale su u Nordijskoj borbenoj skupini EU-a (*EU Battlegroups*) pod vodstvom Švedske u prvoj polovici 2011. godine. To je prvo sudjelovanje Oružanih snaga u borbenoj skupini EU-a.

Provedbom integracije u NATO i EU i intenzivnom regionalnom obrambenom suradnjom Republika Hrvatska aktivno pridonosi stabilizaciji političkih procesa i uspostavi povjerenja u regiji.

Republika Hrvatska započela je intenzivno razvijati Školu vojne policije u Afganistanu pozivajući zemlje u regiji na suradnju i zajednički angažman. Ova hrvatska inicijativa rezultirala je angažiranjem osoblja iz Slovenije, Crne Gore, Makedonije, Albanije, a planirano je i angažiranje mentora iz Bosne i Hercegovine.

Nastavljeno je popunjavanje, osposobljavanje postrojbi i zapovjedništava te u manjem obimu i njihovo opremanje. Nastavljena je proizvodnja baznih borbenih oklopnih vozila pješništva, opremanje domaćom jurišnom puškom te u manjem obimu i drugom opremom u skladu s mogućnostima. Zbog nedostatnih proračunskih sredstava, projekti opremanja i modernizacije odvijaju se usporenom dinamikom što dovodi do zastoja i odgoda u razvoju planiranih sposobnosti.

Pripadnici/ce Oružanih snaga pružali su veliku potporu civilnim institucijama sudjelovanjem u sprječavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, logističkoj potpori, zračnom prijevozu životno ugroženih osoba, hitnom prevoženju organa za transplantaciju, potragama i spašavanju na kopnu i na moru, ispomoći u izgradnji komunalne infrastrukture i ostalim društveno-korisnim zadaćama.

Sudjelovanjem u brojnim vojnim vježbama unaprjeđivala se interoperabilnost sa saveznicima, podizala razina obučenosti te dostizao i certificirao odgovarajući stupanj spremnosti pojedinaca i postrojbi.

Provedbom godišnjih planova pribavljanja, promaknuća i izdvajanja osoblja u 2011. godini održava se planirana brojčana veličina djelatnog vojnog sastava. Popravlja se obrazovna struktura osoblja i omogućuje odgovarajući profesionalni razvoj novog pribavljenog osoblja.

Sustav logističke potpore bio je usmjeren na osposobljavanje i provedbu logističke i zdravstvene potpore u zemlji te u međunarodnim operacijama u sklopu multinacionalnih kampova.

Inspekcijskim nadzorima i unutarnjim revizijama u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama preispitivano je postojeće stanje i odvijanje procesa ključnih za funkcioniranje sustava. Izvješća i nalazi inspekcija i revizija bili su temelj za daljnje unaprjeđenje poslovnih procesa i uklanjanje nedostataka.

1. UVOD

Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2011. godinu s Izvješćem o stanju obrambenih priprema za 2011. godinu (u daljnjem tekstu Izvješće), u skladu s člankom 16. stavkom 5. Zakona o obrani (Narodne novine, broj 33/02, 58/02, 76/07 i 153/09), ministar obrane jedanput na godinu dostavlja Vladi Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske Izvješće podnosi Hrvatskom saboru u skladu s člankom 8. Zakona o obrani.

Pri izradi Izvješća uzeti su u obzir razmatranja, mišljenja, primjedbe i prijedlozi koje su zastupnici u Hrvatskom saboru iznijeli u raspravi o Godišnjem izvješću o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2010. godinu s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2010. godinu tijekom 23. sjednice Hrvatskog sabora održane 10. lipnja 2011., kao i u raspravama na odborima Hrvatskog sabora na kojima je bilo riječi o Oružanim snagama, integraciji u NATO i EU te sudjelovanju u međunarodnim operacijama.

Izvješće Hrvatskom saboru kao i cijeloj hrvatskoj javnosti predočuje aktivnosti provedene u 2011. godini iz kojih je vidljivo na koji način je obrambeni sustav provodio zadaće koje su mu dodijeljene, koje sposobnosti je razvijao, s kojim problemima se susretao, kako je raspolagao povjerenim sredstvima i na koji način je ispunjavao svoju društvenu ulogu.

Izvješće sadrži informacije koje omogućuju uvid u odvijanje svih važnijih procesa u obrambenom sustavu u funkciji provedbe demokratskog nadzora nad Oružanim snagama.

Strateški kontekst i okružje

Vjerojatnost konvencionalne vojne prijetnje usmjerene prema Republici Hrvatskoj, uzimajući u obzir članstvo u NATO-u koje ima snažan učinak odvraćanja, u dugoročnom razdoblju je vrlo niska.

Neposredno okružje Republike Hrvatske još uvijek se nalazi u političkoj i gospodarskoj tranziciji, što uz posljedice sukoba iz bliske prošlosti u dugoročnom razdoblju otvara mogućnost unutarnje destabilizacije pojedinih zemalja te stvaranja raznih oblika napetosti i nestabilnosti.

Vjerojatnost konvencionalnih vojnih sukoba među državama općenito je smanjena, međutim postoji niz složenih sigurnosnih prijetnji i izazova, poput etničkih i pograničnih sukoba, gra-

đanskih ratova, globalnog terorizma, širenja oružja za masovno uništenje, nestabilnih država, neupravljanih područja te globalnih mreža organiziranog kriminala, koji nastavljaju destabilizirati međunarodnu sigurnost.

Krize i društveni prevrati, zajedno sa širenjem i utjecajem globalne gospodarske krize stvaraju potencijal koji se može negativno odraziti i na sigurnost Republike Hrvatske.

Povećava se broj višenacionalnih vojnih misija i operacija kojima međunarodna zajednica kroz UN, EU ili NATO teži umanjiti učinke kriza i stvoriti uvjete za stabilizaciju te preduvjete za razvoj i promicanje sigurnosti.

Republika Hrvatska ima aktivnu ulogu u održavanju međunarodnog mira i stabilnosti, učvršćivanju međunarodnog poretka utemeljenog na Povelji UN-a i međunarodnom pravu, a posebno u održavanju stabilnosti euroatlantskog prostora sudjelovanjem u međunarodnim operacijama. Takvim angažmanom povećava svoj međunarodni ugled, iskazuje solidarnost, privrženost miru te savezničku odgovornost.

S obzirom na položaj i značajke teritorija Republike Hrvatske te razinu društvenog razvoja, postoji vjerojatnost pojave incidenata uzrokovanih ljudskom djelatnošću i/ili prirodnim procesima s nepovoljnim utjecajem na nacionalnu sigurnost ili čak s katastrofalnim posljedicama po stanovništvo i infrastrukturu. To zahtijeva odgovarajuću pripremljenost, opremljenost i spremnost državnih tijela, uključujući i Oružane snage za predviđanje, sprječavanje ili umanjivanje posljedica takvih događaja.

Obrambeni sustav bio je usredotočen na daljnju integraciju u strukture NATO-a te na usklađivanje nacionalnog obrambenog planiranja s inovacijama u procesu savezničkog obrambenog planiranja.

Obrambeni sustav postupno se pripremao za kompetentno i odgovorno preuzimanje budućih članskih obveza uključivanjem u aktivnosti Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te obrambena tijela EU-a otvorena zemljama kandidatkinjama, sudjelovanjem u operacijama EU-a i projektu borbenih skupina EU-a (*EU Battlegroups*) te deklariranjem snaga za prilog Katalogu sposobnosti. Integracija u NATO i uključivanje u aktivnosti obrambenih tijela EU-a kompatibilni su procesi koji podrazumijevaju zajednički pristup i standarde.

2. ORUŽANE SNAGE

2.1. Zadaće i struktura

Oružane snage se prvenstveno oblikuju i pripremaju za ispunjavanje misije obrane suvereniteta i neovisnosti te teritorijalne cjelovitosti. Sposobnosti koje se razvijaju za potrebe ove misije su osnova za razvoj sposobnosti potrebnih za izvršenje i svih ostalih misija.

Sveukupne aktivnosti u Oružanim snagama bile su, uz temeljne zadaće zaštite suvereniteta i neovisnosti te teritorijalne cjelovitosti, usmjerene na sudjelovanje u međunarodnim operacijama i pomoć civilnim institucijama.

Oružane snage razvijale su integriranost i interoperabilnost unutar NATO-a te sposobnosti djelovanja u obrambenim mehanizmima EU-a.

Prioritet u protekloj godini bilo je sudjelovanje u međunarodnim operacijama te provedba aktivnosti u potpori civilnim institucijama. Unatoč sve težim uvjetima u kojima funkcioniraju, Oružane snage su u ovim aktivnostima ispunile svoje obveze.

Jedan od ključnih čimbenika koji obilježava procese u Oružanim snagama u proteklih nekoliko godina te uzrokuje sve veća odstupanja od zacrtanih razvojnih planova je funkcioniranje u nepovoljnim financijskim uvjetima. Uštede koje se ostvaruju smanjivanjem drugih troškova kako bi se osigurala minimalna sredstva za razvoj te obavljanje prioritarnih zadaća iz godine u godinu ostavljaju posljedice u području materijalnog održavanja opreme te objekata i infrastrukture u obrambenom sustavu.

Obrambeni sustav u ovakvim okolnostima prilagođava se na odgovarajući način i kroz upravljačke mehanizme, redefiniranje prioriteta i racionalizaciju uporabe resursa.

Usporavanjem procesa opremanja i modernizacije, aktivnosti i projekata u različitim područjima te racionalnim poslovanjem zadržana je razina operativnih sposobnosti i provedba zadaća Oružanih snaga.

Tijekom 2011. godine provedene su nužne, manje prilagodbe ustroja ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga. Ustroj Hrvatskog vojnog učilišta „Petar Zrinski“, u skladu sa sporazumom Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora povećan je za 22 ustrojbeno mjesta koja su popunjena vojnicima/kinjama-vrhunskim sportašima/cama. U Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu i protuzračnoj obrani provedena je prilagodba ustroja Protupožarne eskadrile 93. zrakoplovne baze nakon nabave novih zrakoplova dopunom novim posadama bez povećavanja ustrojbene broјčane veličine.

Ustroj Zapovjedništva Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ i PZO) nadopunjen je Odjelom za probne letove i nadzor osposobljenosti pilota.

Struktura Oružanih snaga na dan 31. prosinca 2011. nalazi se u Prilogu Izvješća.

2.2. Obuka

Obuka na pojedinačnoj i postrojbenoj razini odvijala se kroz Temeljnu vojnu obuku, Specijalističku vojnu obuku i Obuku za međunarodne vojne operacije.

Temeljna vojna obuka provodila se sa svim pripadnicima/ma po ulasku u Oružane snage tijekom dragovoljnog služenja vojnog roka.

Specijalistička vojna obuka provodila se za stjecanje vojne stručne specijalnosti (VSSp) te nadopunjuje temeljnu vojnu obuku stjecanjem potrebnih znanja i vještina u rodu, službi odnosno

struci. Provodila se u granama Oružanih snaga, institucijama ili postrojbama koje su nositelji razvoja rodova, službi i struka, a prema specifičnostima grana Oružanih snaga.

Poseban naglasak stavljen je na obuku postrojbi i pojedinaca za međunarodne operacije i snage deklarirane razine spremnosti u okviru NATO-a, EU-a i UN-a (ISAF, KFOR, NRF, EUBG, UNDOF), obuku stožernog osoblja za rad u stožerima NATO-a i obuku u sklopu suradnje sa susjednim zemljama. Uspješnim sudjelovanjem u brojnim nacionalnim i međunarodnim vojnim vježbama, poboljšavala se obučenost, unaprjeđivala interoperabilnost te je dostignut odgovarajući stupanj spremnosti pojedinaca i postrojbi.

Resursi za obuku, osobito financijski, bili su ograničeni. Zapovjednici glavnih zapovjedništava i pristožernih postrojbi međusobno su koordinirali i usuglašavali potrebe i zahtjeve za sudjelovanjem u zajedničkim obučnim aktivnostima te ih unosili u svoje planove obuke.

Analizom sudjelovanja pripadnika/ca u međunarodnim operacijama uočeni su nedostaci koje se nastojalo ukloniti kroz obuku. Preduputna obuka za međunarodne operacije (ISAF, KFOR, UNDOF, EUBG) u potpunosti se prilagođavala konkretnoj operaciji i njezinim specifičnostima. Obuka za međunarodne operacije se provodila tako da je najmanje 50% sadržaja provedeno na engleskom jeziku, a 30% u noćnim uvjetima. Obuka se provodila prema „Konceptu obuke za međunarodne vojne operacije“ usvojenim u 2010. godini.

Postupak odabira i pripreme osoblja za međunarodne operacije detaljno je razrađen i uvažava specifične zahtjeve za osposobljenošću i sigurnošću u pojedinoj operaciji.

Priprema i obuka snaga za međunarodne operacije provodi se u slijedno rastućim fazama od postrojbene opće obuke sukladno općim obučnim modulima, preko faze zajedničke obuke koja obuhvaća obuku osvježanja do preduputne obuke usmjerene na zadaću i ocjenjivanje spremnosti u terenskim uvjetima. Ocjenjivanje spremnosti kao glavni obučni događaj pripreme snaga provodi se završnom vježbom na zemljištu kroz završno uvježbavanje procedura vođenja postrojbe i izradu operativne dokumentacije te uvježbavanje taktika, tehnika i procedura sukladno zahtjevima zadaća u međunarodnoj operaciji.

Temeljna vojna obuka provodila se sa svim pripadnicima/ama po ulasku u Oružane snage tijekom dragovoljnog služenja vojnog roka u Središtu za temeljnu vojnu obuku u Požegi prema Programu obuke. Na dragovoljno služenje vojnog roka upućeno je ukupno 600 kandidata/kinja u

dva uputna roka. Tijekom osam tjedana obuke dragovoljno služenje vojnog roka ukupno je završilo 594 kandidata/kinja (99% upućenih). Proces obuke dragovoljnih ročnika/ca je standardiziran te zadovoljava postavljene zahtjeve.

Obuka postrojbi u Hrvatskoj kopненоj vojsci (HKOv) bila je usmjerena na dostizanje i održavanje sposobnosti snaga za temeljne zadaće, implementaciju prihvaćenih ciljeva snaga, provedbu specijalističke vojne obuke s bojevim gađanjima, povećavanje baze osoblja za sudjelovanje u međunarodnim operacijama kroz provedbu obuke organskih sastava (ISAF, UNDOF), a intenzivirana je i obuka snaga HKOv-a predviđenih za integracijsku obuku sa snagama za borbene skupine EU-a koja će se formirati ove godine.

Pojedinačna obuka provodila se u matičnim postrojbama, rodovskim postrojbama i obučnim središtima, a zajednička na vojnim poligonima (vježbalištima i streljštima), Simulacijskom središtu i Središtu za borbenu obuku. Intenzivirano je učenje engleskog jezika putem fonolaboratorija u postrojbama HKOv-a.

Dostignut stupanj obučenosti na kraju 2011. godine u HKOv-u je na potrebnoj razini koja podupire razvoj sposobnosti i provedbu zadaća postrojbi.

Provedbom obuke u HRZ-u i PZO-u osiguravala se optimalna razina borbene spremnosti radi provedbe nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske.

Održavala se spremnost za pružanje pomoći civilnom društvu u slučaju prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa.

Provodila se intenzivna letačka obuka vojnih pilota i posada zrakoplova u skladu sa zahtjevima razvoja zacrtanih sposobnosti. Provedena je obuka vojnih pilota na borbenom avionu MiG-21, protupožarnim avionima, transportnim avionima kao i obuka na avionima PC-9M i Zlin-242L za provedbu namjenskih zadaća. Osim toga, provodila se obuka i preobuka zrakoplovnih tehničara, nastavnika letenja, članova posada i drugog osoblja, a provedeno je i selekcijsko letenje kandidata za vojne pilote i obuka sa 17. naraštajem učenika-letača.

Obuka u helikopterskim eskadrilama provodila se u potpori namjenskih zadaća (posebno zadaća taktičkog zračnog prijevoza osoblja i materijalno-tehničkih sredstava, zračne medicinske evakuacije (MEDEVAC), zadaća vezanih za potragu i spašavanje te gašenja požara iz zraka), provedeno je uvježbavanje mladih pilota (15., 16. i 17. naraštaja na helikopteru Bell-206B), a pro-

vedena je i zajednička obuka s pripadnicima/ama litvanskih oružanih snaga i oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država. Posebna pozornost posvećena je preduputnoj obuci osoblja koje sudjeluje u međunarodnim operacijama i Borbenoj skupini EU-a.

Provedena je i obuka osoblja zrakoplovno-tehničke i tehničke struke u HRZ-u i PZO-u za opsluživanje letenja i održavanje te osoblja na radarskom sustavu.

U Hrvatskoj ratnoj mornarici (HRM) zadržana je potrebna razina obučenosti te se provedbom tečajeva pridonosilo razvoju pojedinih sposobnosti. Težište obuke bilo je na implementaciji ciljeva snaga. Provedeni su tečajevi, kondiciranja i specijalistička obuka kojima su djelatnici/ce osposobljeni za funkcionalne dužnosti u ustrojstvenim jedinicama HRM-a. Osim toga, pripadnici/ce HRM-a obučavali su se i u obučnim središtima drugih grana.

Flotila HRM-a i Obalna straža provele su ukupno 11 ispitnih aktivnosti po zadaćama „S“ (samostalni brod) i „2S“ (skupina brodova). Provedeno je gađanje iz pješačkog naoružanja, stožerne trenaže i druge aktivnosti.

Planirana razina obuke u HRM-u je dostignuta uz ograničenja koja nameću mjere štednje.

Obuka snaga za specijalne operacije u Oružanim snagama je jedinstvena te se po svojim načelima i upravljanju ne razlikuje, bez obzira radi li se o operacijama na nacionalnom teritoriju ili međunarodnim operacijama. U provedbenom dijelu obuka se prilagođava konkretnim ciljevima i uvjetima provedbe zadaća. Prioriteti u obuci su bili: preduputna obuka za NATO vođene operacije, razvoj sposobnosti stožernog osoblja za djelovanje u združenome i multinacionalnome okružju, primjena prihvaćenih doktrina i standarda NATO-a, obuka na novim tehničkim i oružnim sustavima, povećanje tjelesne spremnosti.

Sve obučne aktivnosti razvijene su radi osposobljavanja za provedbu specijalnih djelovanja u vojnim i nevojnim operacijama (traganje i spašavanje), primjenom svih potrebnih specijalnih vještina na kopnu, moru i u zraku.

Težište u obuci u području logistike bilo je na izobrazbi i osposobljavanju pripadnika/ca Oružanih snaga za obnašanje dužnosti i zadaća u funkcionalnom području logistike te obuci za međunarodne operacije.

Provedeno je dodatno osposobljavanje kroz 49 tečajeva tehničke, intendantske, prometne i zdravstvene službe koje je završilo 722 polaznika/ca.

Uspostavljene su temeljne doktrinarne pretpostavke „Sustava naučenih lekcija“ kao alata upravljanja znanjem u Oružanim snagama te odobreni i objavljeni temeljni dokumenti za uspostavu Koncepta sustava naučenih lekcija Oružanih snaga i Uputa za razvoj naučenih lekcija. U 2011. godini nastavljena je obuka za stožerne časnike/ce za naučene lekcije provedenim nacionalnim tečajevima po istom programu kao što je i tečaj NATO-a, uz sudjelovanje predavača iz Savezničkog zapovjedništva za transformaciju (*Allied Command Transformation – ACT*), NATO središta za združenu raščlambu i naučene lekcije (*Joint Analysis Lessons Learned Centre – JALLC*), kao i instruktora/ica iz Oružanih snaga koji su osposobljeni na savezničkom tečaju. Održan je 3. HRV Tečaj za stožerne časnike za naučene lekcije. Razvijena je kvalitetna suradnja s ACT-om i JALLC-om te su za 2012. godinu planirana dva tečaja međunarodne razine u Republici Hrvatskoj za polaznike/ce iz država članica Američko-jadranske povelje (A-5).

Uspostavljena je baza podataka sustava identificiranih lekcija u kojoj se nalazi više od 100 opažanja za poboljšanja iz različitih područja rada u međunarodnim operacijama.

Od ukupno planirane 22 vojne vježbe, Oružane snage sudjelovale su u 17 međunarodnih vojnih vježbi, od čega su dvije provedene na teritoriju Republike Hrvatske, dok su ostale provedene u inozemstvu.

Kao i prijašnjih godina, sudjelovanje Republike Hrvatske u međunarodnim vojnim vježbama proizlazi iz preuzetih obveza i definiranih planova razvoja. U pojedinim vojnim vježbama Oružane snage sudjeluju s pojedinačnim osobljem do najviše desetak pripadnika/ca Oružanih snaga, dok u drugim vježbama sudjeluju kompletne postrojbe do razine bojne (najviše 300 ljudi).

Ciljevi sudjelovanja Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama mogu se sažeti na:

- testiranje postojećih sustava i procedura,
- ocjenjivanje interoperabilnosti i borbene spremnosti,
- ocjenjivanje pojedinaca i postrojbi za NATO snage odgovora i EU borbene skupine,
- osposobljavanje za rad u međunarodnim multinacionalnim zapovjedništvima,
- implementacija i uvježbavanje NATO procedura,
- povećanje sposobnosti i implementacija ciljeva snaga.

Glavni obučni događaj u Oružanim snagama bila je vojna vježba UDAR 11 na kojoj je uspješno provedeno ocjenjivanje deklariranih postrojbi.

Implementacija sustava ocjenjivanja spremnosti NATO-a u Oružanim snagama omogućavala je kompatibilnost i interoperabilnost sa sustavom spremnosti NATO-a koji se temelji na definiranim standardima za kopnene, pomorske, zračne i specijalne snage, standardima združenih zapovjedništava te pripadajućim priručnicima za ocjenjivanje.

Implementacija sustava spremnosti najintenzivnije se provodila u postrojbama deklariranim za mirovne operacije.

2.3. Stanje logističkog sustava

Odobrena financijska sredstva za održavanje i razvoj logističkog sustava osiguravaju temeljno funkcioniranje i minimalan razvoj uz zadržavanje dostignutih sposobnosti. Na taj način ispunjene su preuzete međunarodne obveze i ostvarena potpora pripadnicima/ama Oružanih snaga u međunarodnim operacijama.

Tijekom 2011. godine intenziviran je rad na sustavu klasificiranja materijalnih sredstava prema standardima NATO-a nužan za izradu materijalnog ustroja i logističkog izvješćivanja u

međunarodnim operacijama. Definirani su modaliteti logističke potpore postrojbi koje sudjeluju u operacijama NATO-a i u borbenim skupinama EU-a.

Logistički sustav ustrojen je, uspostavljen i funkcionira na temelju pravilnika, naputaka, koncepata i uputa te standardnih operativnih postupaka kao provedbenih dokumenata. Temeljni koncept je pružanje logističke potpore zapovjedništvima, postrojbama ili namjenski organiziranim snagama u stacionarnim i terenskim uvjetima u Republici Hrvatskoj te izvan njezina teritorija.

Logističke postrojbe HKoV-a, HRZ-a i PZO-a, HRM-a i Zapovjedništva za potporu (ZzP) na taktičkoj i operativnoj razini su u procesu dostizanja punih operativnih sposobnosti, čime se omogućuje formiranje namjenski organiziranih logističkih postrojbi za potporu operacija u zemlji i inozemstvu (MILU – međunarodna integrirana logistička postrojba, NSE – nacionalni element potpore i sl.).

Sposobnosti za pružanje logističke potpore u terenskim uvjetima razvijene su kroz sastavnice Bojne za opću logističku potporu za transport, pretovar, održavanje, opskrbu gorivom te graditeljske radove.

Temeljna postrojba za provedbu logističke potpore u stacionarnim uvjetima je Opslužna bojna koja provodi logističku potporu 14 opslužništava vojarni na teritoriju Republike Hrvatske.

Nedostatak financijskih sredstava najvidljiviji je u području održavanja i opremanja. Sve češće oslanjanje na vanjsku uslugu održavanja višestruko povećava troškove održavanja uz istovremeno generiranje problema poput:

- nepostojanja strateških partnera za održavanje borbenih materijalno-tehničkih sredstava,
- nedostatka višegodišnjeg financiranja i ugovaranja održavanja tehnike, naročito zrakoplovne,
- dugotrajnih remonta brodova i mornaričkih sredstava,
- otežavanja provedbe postupaka nabave s jedne strane (jedan od razloga je i često revidiranje iskazanih potreba zbog smanjenja odobrenih financijskih sredstava) te
- sporosti u provedbi ugovorenih usluga.

Financijska sredstva za održavanje vojne imovine primarno se namjenjuju za održavanje zrakoplovne tehnike, uključujući protupožarnu eskadrilu koja je na vrhu prioriteta održavanja. U protupožarnoj sezoni dostignuta je razina od 60% stalne operativne raspoloživosti svih letjelica

HRZ-a i PZO-a. Sustavnim se održavanjem postiže puna operativna raspoloživost radarskog sustava FPS-117.

Održavanje plovila i mornaričkih tehničkih sredstava, u uvjetima nedovoljnih, a potom i smanjenih financijskih sredstava obavljano je selektivno kako bi se zadržala plovidbenost, dok se pojedini brodski sustavi, oprema i mornarička tehnička sredstva nisu održavali propisanom dinamikom. Obavljen je remont na 12 brodova, a odustalo se od remonta šest brodova. U održavanju plovidbenosti brodova prioritet su brodovi Obalne straže (100% ispravnosti na kraju 2011. godine). Plovidbenost brodova Flotile HRM-a je 90%. Kao najveći pojedinačni problem u održavanju brodova ostaje neispravnost glavnih motora na raketnoj topovnjači RTOP-11. Na brodu su izvršeni radovi antikorozivne zaštite s izmjenom katodne zaštite na podvodnom dijelu broda.

Radarski sustav GEM već treću godinu održava se isključivo korektivno zbog nedostatka financijskih sredstava.

Višegodišnje nedostatno financiranje održavanja borbene tehnike HKoV-a umanjilo je ispravnost koja je pala ispod razine koja osigurava nesmetano izvršavanje zadaća HKoV-a. Najkritičnija je ispravnost tenkova koja je iznosila 24% od ukupno 75 tenkova, oklopništva ukupno 49% od 226 sredstava te raketnih sustava za potporu. Prioritet u održavanju tehnike HKoV-a bio je na opremi namijenjenoj za mirovne operacije, inženjerijskim strojevima i opremi te strojevima za razminiranje.

Kod nebojne tehnike najveći je problem održavanje nebojnih vojnih vozila zbog njihove starosti i istrošenih resursa. Održavanje ovakvog voznog parka nije ekonomično, a njihovo neodržavanje narušava spremnost postrojbi. Sposobnost kretanja i mobilnosti Oružanih snaga na funkcionalnim zadaćama, zadaćama obuke i školovanja te vojnih vježbi umanjena je zbog nedostatka nebojnih vozila i zastarjelosti voznog parka nebojnih vozila.

Opskrba svim klasama vojnog materijala u zemlji i inozemstvu bila je dostatna za funkcioniranje i sudjelovanje u operacijama, no to se postiže uz snižavanje kriterija i agresivne mjere racionalizacije i štednje na vojnom materijalu.

Oružane snage raspolažu s 22 vojno-skladišna kompleksa u kojima se ukupno nalazi 181 skladišni objekt za skladištenje svih klasa vojnog materijala. Od toga samo 57 skladišnih objekata (31%) odgovara suvremenim ekološkim i sigurnosnim propisima Europske unije. Najveći tro-

škovi usluga odnose se na prehranu pripadnika/ca Oružanih snaga, na što je utrošeno 144 milijuna kuna. Od toga 89 milijuna kuna ili 62% su usluge trgovačkog društva Pleter-usluge d.o.o., a 30 milijuna kuna ili 20% su troškovi prehrane u mirovnim misijama i operacijama (ISAF, KFOR te djelomično UNDOF).

U cilju unapređenja funkcioniranja sustava zdravstvene potpore Oružanih snaga ministar obrane odobrio je "Koncept zdravstvene potpore postrojbama i zapovjedništvima Oružanih snaga u operacijama" kojim se definira mjesto i način provedbe zdravstvene potpore u Republici Hrvatskoj te u području međunarodnih operacija. Koncept je usklađen s temeljnim dokumentima NATO-a koji se odnose na zdravstvenu potporu.

Tijekom 2011. godine Vojno-zdravstveno središte provelo je 7175 pregleda pripadnika/ca Oružanih snaga.

U ordinacijama primarne zdravstvene zaštite obavljena su 35 233 pregleda.

Zbog nedovoljnih proračunskih sredstava namijenjenih za zdravstvene preglede, prioritet je dodijeljen ocjeni zdravstvene sposobnosti za sudjelovanje u međunarodnim operacijama, a potom provedbi zdravstvenih pregleda povratnika/ca iz mirovnih operacija. U takvim okolnostima, nisu se provodili propisani periodični zdravstveni pregledi, čime se povećao rizik kasnog otkrivanja bolesti odnosno tjelesnih oštećenja. Periodički pregledi djelatnih vojnih osoba nisu obavljani sukladno vremenskim kriterijima i realizirani su samo za 31% osoba.

Zbog nedovoljnih proračunskih sredstava, Oružane snage su morale odustati i od provedbe programa aktivnog adaptivnog odmora povratnika/ca iz mirovnih operacija i članova njihovih obitelji.

Funkcioniranje zdravstvene zaštite otežano je zbog nedostatka potrebnog broja liječnika/ca. Tijekom 2011. godine kao i prethodnih godina nastavljen je trend odlaska liječnika/ca iz službe (6 – 10 godišnje), a zainteresiranost za prijam u sustav je slaba.

Timovi opće medicine Vojno-zdravstvenog središta obavili su 214 zadaća sanitetskog osiguranja u potpori postrojbama Oružanih snaga i civilnim strukturama.

Vojno-zdravstveno središte provelo je 316 planiranih i 67 izvanrednih veterinarsko-zdravstvenih nadzora, a provedeno je 320 planiranih i 51 izvanredna mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

2.4. Međunarodne mirovne operacije

Sudjelovanje Republike Hrvatske u međunarodnim operacijama određuje se u skladu s nacionalnim interesima, međunarodnim pravom te vojnim i financijskim mogućnostima. Tijekom 2011. godine Republika Hrvatska je sudjelovala u 11 međunarodnih operacija UN-a, NATO-a i EU-a s prosječno 485 pripadnika/ca Oružanih snaga po rotaciji.

Sudjelovanje u međunarodnim operacijama jača hrvatski ugled u svijetu i afirmira Republiku Hrvatsku kao vjerodostojnu članicu međunarodne zajednice koja aktivno pridonosi svjetskoj sigurnosti i stabilnosti te jača veze i odnose sa saveznicima i partnerima.

Razvijanje sposobnosti za sudjelovanje u međunarodnim operacijama ima pozitivan utjecaj na razvoj ukupnih obrambenih sposobnosti nužnih za izvršenje nacionalnih zadaća. U međunarodnom okružju testiraju se dostignute sposobnosti, a izazovi u operacijama su dodatan poticaj obuci i modernizaciji Oružanih snaga.

Snage koje se upućuju u međunarodne operacije imaju prioritet u obučavanju i opremanju tako da, uz iskustvo koje stječu obavljajući zadaće u međunarodnom okruženju ove snage daju poticaj i izravan doprinos u podizanju razine borbene spremnosti i za izvršenje temeljne misije Oružanih snaga u obrani zemlje.

Međuresorna suradnja vezana uz međunarodne operacije provodi se od 2007. godine u okviru Međuresornog radnog tijela za koordinaciju doprinosa Republike Hrvatske u međunarodnim operacijama. Ovo tijelo rezultat je potrebe da se odgovori na sve kompleksnije zahtjeve koji proizlaze iz povećanog broja međunarodnih operacija u kojima Republika Hrvatska sudjeluje.

Sustav odabira i pripreme osoblja za operacije osmišljen je tako da zadovoljava zahtjeve za razinom osposobljenosti i sigurnosti pripadnika/ca postrojbi i pojedinaca za provedbu svih zadaća u području operacije.

Oružane snage su u 2011. godini bile angažirane u okviru borbenih skupina EU-a i snaga za brzi odgovor NATO-a (*NATO Response Force – NRF*), što je novost za cijeli sustav koji se prilagođavao novim procesima i procedurama.

Težište sudjelovanja bilo je u operacijama pod vodstvom NATO-a i EU-a u kojima je sudjelovalo 77% od ukupno angažiranih pripadnika/ca Oružanih snaga.

Operacije pod vodstvom NATO-a

Na temelju odluke Hrvatskog sabora pripadnici/ce Oružanih snaga sudjelovali su 2011. godine u četiri operacije NATO-a: ISAF (Afganistan), KFOR (Kosovo), *Active Endeavour* (Sredozemlje) i *Unified Protector* (Libija).

Hrvatski sabor također je u svibnju 2011. godine donio odluku kako se pripadnici/ce Oružanih snaga Republike Hrvatske, koji su raspoređeni na dužnosti u zapovjedništvima, stožerima i drugim tijelima NATO-a, mogu u 2011., 2012. i 2013. godini po potrebi službe uputiti u međunarodne operacije pod vodstvom NATO-a na zadaće koje su u okviru poslova koje obavljaju na svojim dužnostima u zapovjedništvu, stožeru ili drugom tijelu NATO-a.

ISAF (*International Security Assistance Force*) – Afganistan

Na temelju odluke Hrvatskog sabora za međunarodnu operaciju ISAF, u 2011. godini bilo je odobreno sudjelovanje do 350 pripadnika/ca. Prema kontingentima upućivanja, u operaciji ISAF su tijekom 2011. godine sudjelovali pripadnici/ce 16., 17. i 18. kontingenta (HRVCON). Ukupan broj angažiranih pripadnika/ca Oružanih snaga u mirovnoj operaciji ISAF u 2011. godini bio je 989 (od toga 30 pripadnika Oružanih snaga), dok se u operaciji potkraj 2011. godine nalazilo njih 340. Unutar hrvatskog kontingenta bila su angažirana u svakoj rotaciji i četiri pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova koji su sudjelovali u mentoriranju afganistanske civilne policije.

Sukladno organizaciji kontingenta 40% sastava uključeno je u poslove obuke i mentoriranja u postrojbama, školama i obučnim središtima afganistanske vojske i policije.

Početkom 2011. godine Republika Hrvatska je u sklopu NATO-ove obučne misije u Afganistanu (*NATO Training Mission – Afghanistan – NTM-A*) preuzela ulogu vodeće nacije za razvoj i obuku vojne policije Afganistanske narodne vojske te ustrojavanje Škole vojne policije. Republika Hrvatska time se prvi put našla u ulozi vodeće nacije jednog takvog projekta.

Pripadnici/ce Oružanih snaga bili su raspoređeni u Školu Vojne policije od rujna 2010. godine u sastavu 16. HRVCON-a. Njihova zadaća bila je uspostaviti sustav obuke, mentorirati, savjetovati i provesti planirane tečajeve, razvijati napredne tečajeve, obavljati korekciju obuke i razvijati doktrinu, obučavati u razvoju vođa, osposobljavati instruktore te savjetovati u operativno-planskim poslovima i potpornim funkcijama, logistike, komunikacijsko informacijskih sustava i upravljanju osobljem.

Republika Hrvatska vodi ovaj projekt i surađuje sa zemljama iz regije te na taj način promiče regionalnu obrambenu suradnju i svoju ulogu kao članice NATO-a u regiji. U mentorskom timu pod hrvatskim vođenjem sudjelovali su i pripadnici/ce oružanih snaga iz Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Albanije, Makedonije i Crne Gore, a provode se pripreme za angažiranje pripadnika/ca Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u sastavu 19. HRVCON-a.

Sastavnice hrvatskog kontingenta u ISAF-u opremljene su u skladu sa zahtjevima zadaća koje obavljaju. Republika Hrvatska ostvaruje odgovarajuću razinu sudjelovanja u operaciji uz pomoć saveznika. Tako, primjerice, Sjedinjene Američke Države (SAD) osiguravaju hrvatskom kontingentu strateški prijevoz i ustupaju značajan broj lako oklopljenih vozila pješništva.

Različite vrste logističke potpore ostvaruju se pri kontingentima drugih država sudionica ISAF-a (SAD, Njemačka, Švedska, Norveška, Francuska, Litva, Mađarska), što je regulirano memorandumima o suglasnosti ili tehničkim dogovorima između ministarstava obrane.

U veljači 2011. godine Predsjednik Republike Hrvatske i Vrhovni zapovjednik Oružanih snaga u pratnji ministra obrane i vojnog predstavnika Oružanih snaga Republike Hrvatske pri NATO-u i EU-u posjetio je 16. hrvatski kontingent.

KFOR (Kosovo Force) – Kosovo

Odlukom Hrvatskog sabora, u međunarodnoj operaciji na Kosovu za 2011. godinu bilo je odobreno sudjelovanje do 25 pripadnika/ca Oružanih snaga. Tijekom 2011. godine u operaciji KFOR sudjelovali su pripadnici/ce 6., 7. i 8. HRVCON-a. Tijekom 2011. godine u ovoj mirovnoj operaciji ukupno je sudjelovalo 62 pripadnika/ce, a potkraj 2011. godine u operaciji je bilo 22 pripadnika/ce.

Hrvatski kontingenti sastavljeni su od letačkog i logističkog osoblja (20 pripadnika/ca i dva helikoptera Mi-171 Sh) sa zadaćom zračnog transporta ljudi i roba te logističkom potporom vlastitih snaga u sklopu čega je u protekloj godini provedeno ukupno 552 sati naleta. Početkom studenog 2011. godine u zapovjedništvo operacije upućena su i dva pripadnika Oružanih snaga na dužnost pomoćnika načelnika stožera KFOR-a i administrativnog dočasnika.

OAE (Operation Active Endeavour) – Sredozemlje

U okviru operacije *Active Endeavour* Republika Hrvatska pruža potporu razmjenom podataka o pomorskom prometu u Jadranskom moru.

OUP (Operation Unified Protector) – Libija

U ovu operaciju upućena su dvojica pripadnika HRZ-a i PZO-a koji su obnašali dužnosti stožernih časnika, a bili su smješteni u Središtu za zračne operacije (*Combined Air Operations Centre – CAOC*) u Poggio Renatico u Italiji.

Na temelju odluke Sjevernoatlantskog vijeća NATO-a operacija *Unified Protector* završena je 31. listopada 2011. čime je završeno i angažiranje hrvatskih časnika u ovoj operaciji. Republika Hrvatska ujedno je u sklopu pružanja humanitarne pomoći stanovništvu Libije iz pričuve Oružanih snaga donirala sanitetski materijal.

Snage za brzi odgovor NATO-a (NATO Response Force – NRF)

Oružane snage započele su angažiranje postrojbi u Snagama za brzi odgovor NATO-a. U početnom razdoblju Republika Hrvatska sudjeluje s manjim snagama u okviru „bazena snaga za odgovor“ (*Response Force Pool*). Postrojbe deklarirane za određeno razdoblje prolaze nacionalnu i NATO provjeru spremnosti i evidentirane su u okviru Saveza za moguću uporabu u slučaju potrebe. Potencijalno angažiranje ovih snaga opet prolazi proces generiranja snaga te se s deklariranjem snaga u NRF-u ne gubi nacionalni utjecaj za njihovu uporabu.

Operacije pod vodstvom EU-a

EUNAVFOR Somalia (ATALANTA) – Adenski zaljev

Republika Hrvatska je i u 2011. godini sudjelovala u pomorskoj operaciji EU-a EUNAVFOR Somalia ATALANTA za suzbijanje piratstva i oružanih pljački uz obalu Somalije. Odlukom Hrvatskog sabora Republika Hrvatska je u operaciju bila uključena angažmanom časnika/ca na brodovima savezničkih država i u zapovjedništvu operacije. U operaciji je ukupno sudjelovalo troje pripadnika/ce (jedna časnica) Oružanih snaga.

EU ALTHEA – Bosna i Hercegovina

Republika Hrvatska nastavila je pružati logističku potporu operaciji EU *Althea* te civilnoj misiji EUPM (*EU Police Mission*) u Bosni i Hercegovini kao i prethodnih godina, osiguravajući na

kopnu i moru nesmetan prolaz transporta za potrebe operacije, a kod pomorskih transporta po potrebi i korištenje hrvatskih lučkih kapaciteta.

EULEX – Kosovo

Republika Hrvatska podržava napore Europske unije u civilnoj misiji EULEX na Kosovu osiguravanjem logističkih resursa. S namjerom jačanja operativnih kapaciteta angažmana EU-a na Kosovu, Vlada Republike Hrvatske je donijela odluku o prodaji šest oklopnih transportera EULEX-u, od kojih su dva već prethodno posuđena za potrebe operacije EULEX Kosovo.

Borbene skupine EU-a (EU Battlegroups – EUBG)

Tijekom 2011. godine Republika Hrvatska je prvi put sudjelovala u jednoj od borbenih skupina EU-a i to u Nordijskoj borbenoj skupini (*Nordic Battlegroup*) koja je bila u stanju pripravnosti od 1. siječnja 2011. do 30. lipnja 2011. Na temelju sklopljenih sporazuma s vodećom nacijom Kraljevinom Švedskom, uključivanje u Nordijsku borbenu skupinu provedeno je angažiranjem namjenskih snaga transportnih helikoptera za medicinsku evakuaciju (*Medical Evacuation – MEDEVAC*) zajedno s timovima za medicinsku evakuaciju. Ukupan angažman Oružanih snaga ocijenjen je najvišim ocjenama od strane švedskog zapovjednika borbene skupine.

Republika Hrvatska je tijekom 2011. godine nastavila s pripremanjima za sudjelovanje u borbenoj skupini EU-a pod vodstvom Njemačke koja će biti u stanju pripravnosti tijekom druge polovice 2012. godine. Doprinos u okviru navedene borbene skupine uključuje angažman približno 250 pripadnika/ca Oružanih snaga. Pripreme Oružanih snaga za zahtjevnu zadaću sudjelovanja u borbenoj skupini EU-a pod vodstvom Njemačke traju već dvije godine.

Operacije pod vodstvom UN-a

Na temelju odluke Hrvatskog sabora pripadnici/ca Oružanih snaga sudjelovali su 2011. godine u sedam mirovnih operacija UN-a: UNMOGIP (Indija/Pakistan), MINURSO (Zapadna Sahara), UNMIL (Liberija), UNFICYP (Cipar), UNMIS (Sudan), UNIFIL (Libanon) i UNDOF (Golanska visoravan).

U kolovozu 2011. godine završeno je sudjelovanje hrvatskih pripadnika/ca u operaciji UNMIS u Sudanu slijedom završetka mandata operacije.

U 2011. godini u međunarodne operacije UN-a Republika Hrvatska uputila je ukupno 332 pripadnika/ce u više rotacija, u svojstvu vojnih promatrača, stožernih časnika ili postrojbe. Potkraj 2011. godine u šest mirovnih operacija UN-a nalazila su se 23 časnika/ce na pojedinačnim dužnostima vojnih promatrača i stožernih časnika te 93 pripadnika/ce unutar UNDOF-a.

Pregled angažiranja po pojedinim mirovnim operacijama prikazan je u Prilogu Izvješća.

2.5. Potpora civilnim institucijama u zemlji

Obrambene sposobnosti Oružanih snaga neprestano su na raspolaganju u potpori civilnim institucijama. Osim potpore civilnim institucijama koja se redovito provodi Oružane snage izgrađuju spremnost za angažiranje u uvjetima prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih katastrofa i velikih nesreća.

Pripadnici/ce Oružanih snaga pružali su potporu civilnim institucijama u zemlji sudjelovanjem u protupožarnoj sezoni, zračnom prijevozu životno ugroženih osoba, hitnom prevoženju organa za transplantaciju, potragama i spašavanju u brdsko-planinskim nepristupačnim prostorima, spašavanju na moru, u ispomoći u izgradnji komunalne infrastrukture i logističkoj potpori jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u potpori provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima te pružanju logističke potpore udrugama proizišlim iz Domovinskog rata, jedinicama lokalne samouprave te drugim civilnim udrugama.

U potpori zdravstvenom sustavu, hitnim prevoženjem ozlijeđenih i teško oboljelih, kao i organa za transplantaciju prevezeno je 609 pacijenata i 1194 pratitelja. Za ove zadaće provedeno je 1379 letova, s 555 sati naleta, većinom u priobalju i na otocima.

U protupožarnoj sezoni 2011. godine zbog većeg broja požara na obali i u priobalju višestruko je povećano angažiranje protupožarnih zrakoplova u odnosu na 2010. godinu. Na zadaćama potpore u gašenju velikih požara otvorenog prostora Oružane snage su sudjelovale s namjenski organiziranim snagama koje su bile sastavljene od: zapovjedništva, zrakoplovne komponente od šest protupožarnih aviona tip CL 415, šest odnosno od 25. lipnja 2011. kada je jedan u padu uništen, pet protupožarnih aviona AT 802 te dva helikoptera Mi 117 Sh, pomorske komponente te kopnene komponente (dva voda s po 24 gasitelja). Tijekom 2011. godine protupožarni avioni i helikopteri bili su angažirani na 386 požarišta.

Na realizaciji zadaće izvršeno je 12 715 letova u ukupnom trajanju od 1762 sati naleta te je izbačeno 59 827 tona vode. Potrošeno je 1 227 189 litara goriva.

Kopnene snage bile su tijekom glavnog dijela sezone (lipanj – rujan) razmještene na Brijunima i Mljetu na zadaćama protupožarne preventive te ujedno u spremnosti za intervenciju u slučaju požara, a pomorske snage bazirane u luci Lora u spremnosti za prijevoz gasitelja odnosno opreme u slučaju potrebe. Utrošena financijska sredstva iznosila su 84,2 milijuna kuna, a bila su osigurana u posebnom Programu Financijskog plana Ministarstva obrane za 2011. godinu.

Zadaće potrage i spašavanja na kopnu i moru provođene su u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje (DUZS) i Hrvatskom gorskom službom spašavanja (HGSS). Za potrebe potrage i spašavanja, na temelju 23 zahtjeva, realizirano je 89 letova većinom na kopnu u brdsko-planinskim nepristupačnim područjima, a manji dio na moru. Tijekom provedbe zadaća korišteni su helikop-

teri Mi – 8 MTV i Bell 206B te zrakoplovi PC-9. Ukupno je utrošeno 52 sata naleta, pri čemu je prevezeno 16 pronađenih osoba za kojima se tragalo te 127 osoba koje su bile uključene u potragu i spašavanje. Ukupno ostvareni troškovi iznosili su oko jedan milijun kuna, a podmireni su iz sredstava namijenjenih za redovito funkcioniranje Oružanih snaga.

Obalna straža Republike Hrvatske je u sklopu izvršavanja svojih zadaća na moru sudjelovala u provedbi 80 zajedničkih aktivnosti s nadležnim državnim tijelima i agencijama u zaštiti interesa Republike Hrvatske na moru.

Oružane snage pružale su potporu u provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima pri čemu je u svakoj od 1403 pružene potpore bilo angažirano prosječno 17 pripadnika/ca Oružanih snaga.

Pripadnici/ce Oružanih snaga bili su angažirani i u sprečavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda (suše). Od kolovoza do studenog 2011. godine bilo je angažirano 13 auto-cisterni s posadama te je isporučeno 14 623 m³ pitke vode. Troškovi na realizaciji zadaće iznosili su oko 320.000 kuna, a podmireni su iz sredstava namijenjenih za redovito funkcioniranje Oružanih snaga.

Oružane snage pružale su potporu civilnim strukturama postavljanjem lansirnih mostova tipa „Baley” na suhim podlogama na rijeci Krapini kod Zaboka i na odvodnom kanalu u selu Košutarice. Sveukupno s ova dva mosta, za potrebe civilnih struktura, Oružane snage su postavile 41 lansirni most na teritoriju Republike Hrvatske.

Nastavljeno je pružanje pomoći Gradu Vukovaru izvođenjem radova na uklanjanju ruševina nastalih kao posljedica ratnih djelovanja i uređenjem komunalne infrastrukture. Na poslovima uklanjanja ruševina se dnevno angažiralo u prosjeku 23 pripadnika/ce, šest inženjerskih strojeva i četiri kamiona u trajanju 70 radnih dana. Uklonjene su ruševine na 104 lokacije uz odvoz 25 520 m³ građevinskog otpada, provedena sanacija 5698 m³ otpadnog materijala, sanacija deponije i uređenje platoa. Provedeno je i raščišćavanje ruševina na području Općine Bogdanovci gdje je bilo angažirano prosječno 12 pripadnika/ca Oružanih snaga, tri inženjerska stroja i jedan kamion koji su uklonili osam ruševina i deponirali 3496 m³ otpadnog materijala.

Oružane snage pružale su potporu udrugama, tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima državne uprave, nacionalnim sportskim savezima olimpijskih sportova u organizaciji manifestacija, natjecanja, smotri i obilježavanja obljetnica. Financijski troškovi, ne uključujući dio koji su u pojedinim slučajevima podmireni primatelji potpore, podmireni su iz sredstava za redovito funkcioniranje Oružanih snaga, a iznosili su približno 3,5 milijuna kuna.

2.6. Aktivnosti Obalne straže Republike Hrvatske

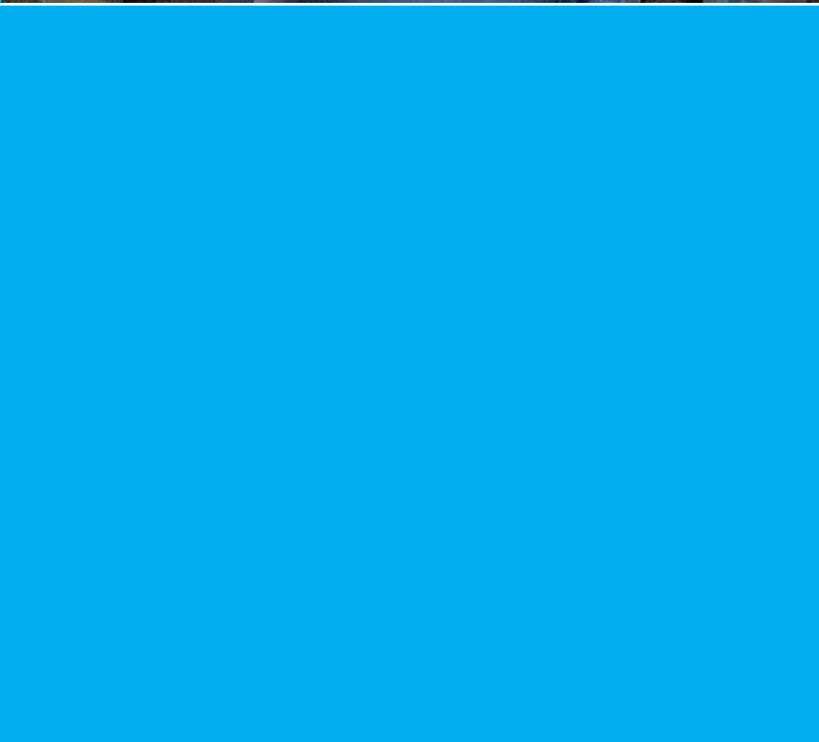
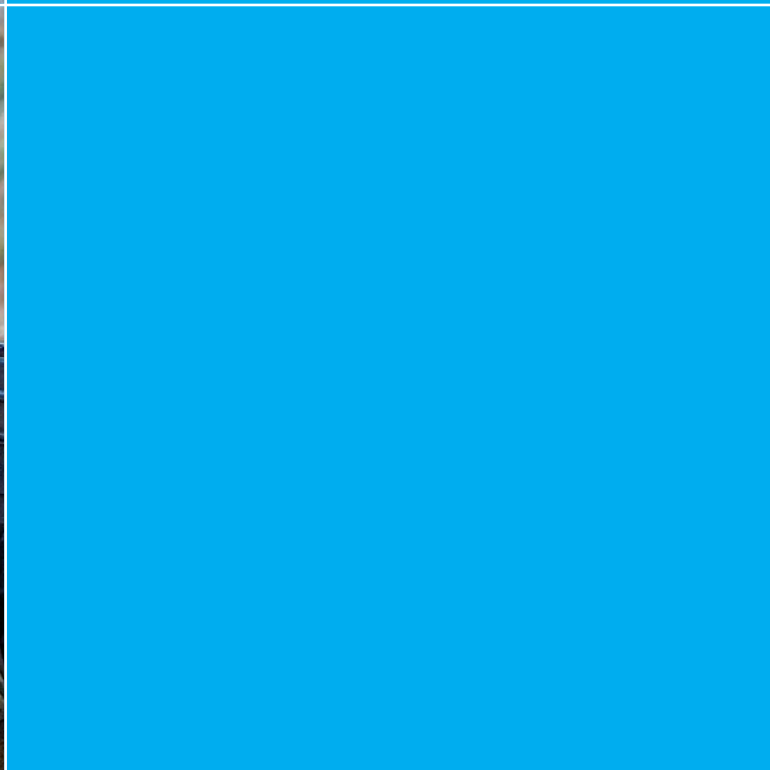
Obalna straža Republike Hrvatske (Obalna straža) provodila je zadaće nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru pri čemu su brodovi boravili 204 dana na moru i prevalili 16 200 nautičkih milja, a zrakoplovi su izvršili 56 letačkih zadaća (od toga osam po pozivu). Uz to, provedeno je praćenje 33 strana ratna broda tijekom uplovljavanja/isplovljavanja iz teritorijalnog mora Republike Hrvatske.

Donesen je Pravilnik o suradnji Obalne straže s tijelima nadležnim za morsko ribarstvo (Narodne novine, broj 31/11), a time i ukupno 16 od 17 podzakonskih propisa iz Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske. Provedena su dva tečaja za stjecanje statusa ovlaštene osobe Obalne straže koje je uspješno završilo 56 djelatnika/ca.

U sklopu područnih jedinica koordinacije Obalna straža sudjelovala je u planiranju i provedbi mjesečnih planova zajedničkih aktivnosti s drugim tijelima nadležnim za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Rezultat suradnje je smanjenje ukupnih troškova (15%), uz povećanje broja zajedničkih akcija (10%), a učinkovitost je poboljšana većim brojem nadziranih plovnih objekata (12%) u odnosu na isto razdoblje 2010. godine.

Uz navedene aktivnosti Obalna straža sudjelovala je na sljedećim vježbama:

- brodovima SB-73 „Faust Vrančić“, PT-71 i LR-71 te zrakoplovom tipa Pilatus PC-9 na međunarodnoj vježbi „Adriatic-11“ u organizaciji tadašnjeg Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva obrane i norveškog Ministarstva obrane;
- brodovima SB-73 i OB-02 na methodsko-pokaznoj vježbi „ASDA 11“;
- brodovima SB-73, OB-02, OB-03, OB-04 na taktičkoj vježbi s bojnim gađanjem “HARPUN 2011” (poligon Žirje).

3. RESURSI

3.1. Upravljanje ljudskim resursima

Postojeća struktura osoblja

Ciljana brojčana veličina djelatnog sastava Oružanih snaga je 16 000 djelatnih vojnih osoba i 1600 državnih službenika/ca i namještenika/ca. Brojno stanje Oružanih snaga na dan 31. prosinca 2011. bilo je 18 020 (žena 2274, muškaraca 15 746). Popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga po važećem ustroju iznosi 87,18%, dok je prosječna starost ukupno 39,26 godina (žene 42,29 godina, muškarci 38,68 godina).

Zbog prilagodbe transformacijskim procesima kakve provode države članice NATO-a i EU-a, glavni cilj upravljanja brojčanom veličinom Oružanih snaga u 2011. godini bio je smanjiti broj generala/admirala, časnika, dočasnika i državnih službenika i namještenika, a povećati broj vojnika. Popunom Oružanih snaga nastavljeno je pomlađivanje i unaprjeđivanje obrazovne strukture osoblja u pogledu civilne i vojne izobrazbe.

U funkcionalnom području upravljanja osobljem pojačani su zahtjevi za striktnim poštivanjem načela zakonitosti, profesionalnosti i transparentnosti, pružanja jednakih mogućnosti i poštivanja rodne ravnopravnosti, te napredovanja na temelju jasnih kriterija, mjerljivih postignuća i sposobnosti. Istovremeno povećani su zahtjevi u pogledu vojno-stručnog, jezičnog i drugog usavršavanja pripadnika/ca Oružanih snaga, njihova realnijeg ocjenjivanja od nadređenih, kao i zahtjevi za podizanjem razine tjelesne spremnosti i očuvanja zdravlja pripadnika/ca Oružanih snaga.

OSOBLJE	BROJNO STANJE ORUŽANIH SNAGA
Djelatne vojne osobe	15 728
Državni službenici/ce i namještenici/ce	2292
UKUPNO	18 020

Tablica 1. Brojno stanje Oružanih snaga na dan 31. prosinca 2011.

Pribavljanje osoblja

Postupci u privlačenju osoblja se prilagođavaju i poboljšavaju kako bi se održala komunikacija s ciljanim skupinama, povećala informiranost i zanimanje za pristup o Oružanim snagama i jačao pozitivni imidž i pozicija Ministarstva obrane kao poželjnog poslodavca na hrvatskom tržištu rada. Pribavljanjem osoblja nastojali su se ukloniti nedostaci u popunjenosti mladim, školovanim stručnjacima u rodovima Oružanih snaga.

U službu je primljeno 98 novih časnika/ca iz kruga kadeta/kinja, stipendista/ica i dragovoljnih ročnika/ca, a u časnike/ce je promaknuto i 19 vojnika/inja i dočasnika/ca sa stečenom fakultetskom naobrazbom. U kvalitativnom pogledu prijemom novih časnika/ca bile su zadovoljene potrebe za većinom kritičnih zvanja, odnosno specijalnosti osim liječnika,

brodostrojara i inženjera kemijske tehnologije, koji su i dalje deficitarne struke u Oružanim snagama.

U odnosu na 2010. godinu, kada je školovanje završio nedovoljan broj novih pilota, u 2011. godini započelo je školovanje pet kandidata za pilote izvan programa „Kadet“.

Na temelju Sporazuma sklopljenog između Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora (HOO), u djelatnu vojnu službu su primljena i 22 vrhunska sportaša/ice (od čega pet žena), u statusu vojnika/inja po ugovoru.

U skladu s raspoloživim proračunskim sredstvima za plaće pripadnika/ca Oružanih snaga, prijam vojnika/inja po ugovoru bio je brojčano manji od potrebnog, a i realiziran je tek potkraj 2011. godine.

Zadnjih godina sve više raste potreba za prijemom državnih službenika/ca i namještenika/ca radi popune radnih mjesta deficitarnih struka i zvanja, ponajprije profesora stranih jezika, diplomiranih inženjera građevine, diplomiranih inženjera zaštite na radu te rukovatelja elektroenergetskih i termoenergetskih postrojenja.

Sukladno Planu pribavljanja djelatnog vojnog osoblja za 2011. godinu planiran je prijam do 110 časnika/ca i do 400 vojnika/inja.

Realizacija Plana pribavljanja za 2011. godinu iznosi 103%.

OSOBLJE	2010.		2011.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe	500	476 (46Ž)	510	523 (37Ž)
Državni službenici/ce i namještenici/ce	0	9 (6Ž)	0	5 (3Ž)
UKUPNO	500	485 (52Ž)	510	528 (40Ž)

Tablica 2. Usporedni prikaz pribavljanja osoblja po godinama

(stanje na dan 31. prosinca 2011.)

Od 2007. godine kontinuirano se provodi ispitivanje stavova novaka (osamnaestogodišnjaka pri upisu u vojnu evidenciju). Ispituju se opći stavovi prema vojsci, zanimanje za pristup u Oružane snage kroz pojedine oblike vojne službe (zaposlenje u djelatnom vojnom sastavu, dragovoljni ročni sastav) te informiranost o Oružanim snagama. Usporedba ovogodišnjih rezultata s procjenama utvrđenim prethodnim istraživanjima od 2007. godine pokazuje kako u petogodišnjem razdoblju među osamnaestogodišnjacima prevladava pozitivan opći stav prema vojsci. Zanimanje za pojedine oblike vojne službe poraslo je u 2010. i 2011. godini, a naročito je evidentan porast pozitivnih stavova prema ulasku u dragovoljnu ročnu službu.

Profesionalni razvoj

Brigom o profesionalnom razvoju vojni sustav omogućuje pojedincu dostizanje, održavanje i razvoj znanja i vještina potrebnih za uspješno obnašanje dodijeljenih dužnosti. Provodi se rastućom i slijednom vojnom i funkcionalnom izobrazbom, dodjelom raznovrsnih dužnosti, poticanjem samorazvoja te napredovanjem u službi i promicanjem u činu.

Donesen je novi Pravilnik o standardima profesionalnog razvoja i postupku utvrđivanja nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja časnika i Pravilnik o standardima profesionalnog razvoja i postupku utvrđivanja nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja vojnika i dočasnika.

S obzirom na to da su raniji propisi koji su regulirali standarde profesionalnog razvoja djelatnih vojnih osoba doneseni u vrijeme kada je brojčana veličina Oružanih snaga bila gotovo dvostruko veća od današnje, u njima sadržani kriteriji nisu bili razvojnog karaktera, već su bili usmjereni na smanjivanje brojčane veličine Oružanih snaga. Primarna funkcija sada važećih pravilnika o standardima profesionalnog razvoja je jasno usmjeravanje izgradnje sposobnosti i razvoja karijere djelatnih vojnih osoba u skladu s potrebama suvremene vojne službe, uključujući kontinuiranu vojnu i civilnu izobrazbu, rad u međunarodnom okruženju, a osobito sudjelovanje u mirovnim operacijama, znanje engleskog i drugih stranih jezika i dr.

U skladu s tako postavljenim kriterijima za odabir osoblja 2011. godine Predsjednik Republike Hrvatske i Vrhovni zapovjednik Oružanih snaga imenovao je na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga i uz suglasnost ministra obrane, nove nositelje ključnih dužnosti: zapovjednika Hrvatske kopnene vojske, zapovjednika Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, vojnog predstavnika Oružanih snaga pri NATO-u i EU-u, zapovjednika Gardijske oklopno-mehanizirane brigade, zapovjednika Obalne straže te načelnike sljedećih uprava Glavnog stožera Oružanih snaga: Uprave za komunikacijsko-informacijske sustave, Uprave za personalne poslove, Uprave za operativne poslove i obuku, Uprave za logistiku i Uprave za planiranje. Primjena navedenih kriterija za odabir osoblja započela se potom analogno provoditi i na nižim razinama zapovijedanja i rukovođenja u Oružanim snagama.

Službeno ocjenjivanje kao temelj procjene uspješnosti pojedinaca provodilo se kontinuirano za sve kategorije djelatnih vojnih osoba sukladno važećim propisima. U odnosu na prethodne godine, zadržao se trend dodjeljivanja razmjerno visokih radnih ocjena. Obzirom na zahtjev da

prepoznavanje izvrsnosti, prosječnosti i ispodprosječnosti postignuća djelatnih vojnih osoba mora biti ključna podloga za profesionalni razvoj, u čemu su od kritične važnosti uloga, obveze i odgovornosti ocjenjivača, pokrenuta je inicijativa za izmjene i dopune Pravilnika o uvjetima i postupku ocjenjivanja djelatnih vojnih osoba, kako bi kriteriji ocjenjivanja bili preciznije razrađeni, a odgovornost ocjenjivača povećana.

Kroz rad ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga zaduženih za upravljanje ljudskim resursima, otpočelo je – kako u vrijednosnom, tako i u normativnom pogledu – sustavno profiliranje raspoređivanja osoblja na dužnosti. To je dio planskog procesa koji rezultira odabirom i napredovanjem najboljih djelatnih vojnih osoba u odnosu na zahtijevane sposobnosti, uz uvažavanje mišljenja i preporuka nadređenih zapovjednika odnosno ocjenjivača.

Plan promaknuća za 2011. godinu u funkciji je dostizanja optimalne strukture djelatnog vojnog osoblja te postizanja kvalitetnijeg odnosa strukture osobnih i ustrojbenih činova djelatnih časnika/ca i dočasnika/ca.

OSOBLJE	2010.		2011.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
GENERALI	5	3	2	2
VIŠI/E ČASNICI/E	210	196 (35 Ž)	106	102 (11 Ž)
NIŽI/E ČASNICI/E	475	473 (93 Ž)	287	280 (45 Ž)
ČASNICI/E – ukupno	690	672 (128 Ž)	395	384 (56 Ž)
DOČASNICI/E	750	776 (83 Ž)	466	467 (32 Ž)
UKUPNO	1440	1448 (211 Ž)	861	851 (88 Ž)

*Tablica 3. Usporedni prikaz promicanja
(stanje na dan 31. prosinca 2011. godine)*

Izobrazba pripadnika/ca Oružanih snaga i djelatnika/ca Ministarstva obrane provodila se kroz civilnu izobrazbu, civilno-vojno školovanje, različite oblike slijedno rastuće i funkcionalne izobrazbe u zemlji i inozemstvu te učenje stranih jezika.

Ispunjavanje potreba Oružanih snaga za vojnim školovanjem ograničavali su nedovoljni, odnosno neuvjetni smještajni kapaciteti HVU-a. U 2011. godini školovao se manji broj pripadnika Oružanih snaga od potrebnog, što je otežavalo dostizanje odgovarajuće dinamike ispunjavanja standarda profesionalnog razvoja pojedinaca.

U odnosu na potrebe Oružanih snaga za tečajevima usavršavanja, osposobljavanja za dužnosti, kao i certificiranja stečenih znanja odnosno vještina, proračunske mogućnosti bile su bitno manje. Stoga su prioritet bile aktivnosti vezane za mirovne operacije i zakonski propisane obveze posjedovanja certifikata potrebnih za obnašanje dužnosti (upravljanje vozilima A, C i D kategorije te vozilima za prijevoz opasnih tvari, rukovanje viličarima i dizalicama, ronjenje, rukovanje elektroenergetskim i termoenergetskim sustavima, rukovanje motornom pilom za potrebe protupožarnih zadaća, rukovanje inženjerskim strojevima, rukovanje s opasnim kemikalijama i dr.).

U smanjenom opsegu nastavljena je praksa stjecanja civilne izobrazbe djelatnika/ca Ministarstva obrane i pripadnika/ca Oružanih snaga koju stječu na obrazovnim ustanovama u građanstvu. Na svim razinama i oblicima izobrazbe tijekom 2011. godine školovalo se ukupno njih 396 (102 žene i 294 muškarca) koji su na školovanje upućeni 2011. godine ili ranijih godina, a školovanje u ovoj godini je završilo 81 (13 žena i 68 muškaraca). Radi usporedbe, tijekom 2010. godine školovalo se ukupno 606 djelatnika/ca (62 žene i 544 muškarca), a završilo ih je 356 (23 žena i 333 muškarca). U 2012. godini planira se upućivanje oko 300 djelatnika/ca na sve razine civilne izobrazbe (oko 250 na tečajeve, 40 na dodiplomske i diplomatske studije i 10 na poslijediplomsko školovanje).

Vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj provodi se u granskim školama za potrebe rodova i službi i u HVU „Petar Zrinski“ za potrebe združene razine vođenja i zapovijedanja. Prošle godine je uspostavljena vojno-strukovna izobrazba – treća razina slijedno rastuće izobrazbe časnika/ca eksperata u funkcionalnom području koji su potpora zapovijedanju. Prvi naraštaj (5 žena i 39 muškaraca) završio je ovaj oblik izobrazbe početkom 2011. godine. Slijedno rastuće i funkcionalne izobrazbe u 2011. godini završilo je ukupno 1774 polaznika/ca, a od toga 436 slijedno rastuću izobrazbu (među njima 49 žena).

Program „Kadet“ je model civilno-vojnog školovanja kojim se školuju kandidati i kandidatkinje za časnike/ce za potrebe borbenih rodova i rodova borbene potpore svih triju grana. Ovaj model je primarni oblik školovanja za karijerne časnike/ce. Trenutno se školuje 226 kadeta (44 žene i 182 muškarca), dok je u 2011. godini školovanje završilo 29 kadeta (9 žena i 20 muškaraca).

Stipendiranje studenata/ica viših godina određenih studija na sveučilištima i veleučilištima dodatni je model ciljanog pribavljanja osoblja za potrebe Oružanih snaga. U 2011. godini školovalo se 44 vojna stipendista/ica (5 žena i 39 muškaraca), dok ih je 25 završilo (5 žena i 20 muškaraca).

Različite oblike slijedno rastuće i funkcionalne izobrazbe u inozemstvu 2011. godine završilo je 147 pripadnika/ca Oružanih snaga i djelatnika/ca Ministarstva obrane (20 žena i 127 muškaraca), od toga 17 pripadnika Oružanih snaga završilo je slijedno rastuće izobrazbe.

Programe funkcionalne izobrazbe u okviru programa IMET (*International Military Education and Training*) u 2011. godini s uspjehom je završilo 14 pripadnika/ca Oružanih snaga i djelatnika/ca Ministarstva obrane (1 žena i 13 muškaraca). U 2012. godini sukladno financijskom planu predviđa se upućivanje 100 pripadnika/ca Oružanih snaga i djelatnika/ca Ministarstva obrane na izobrazbe u inozemstvu.

Izobrazba stranih jezika provodi se u Školi stranih jezika „Katarina Zrinska“, u školama stranih jezika u građanstvu i inozemstvu. U Školi stranih jezika „Katarina Zrinska“ tečajeve engleskog, njemačkog i francuskog jezika završilo je 320 polaznika (29 žena i 291 muškarac).

Provedeno je i pet ciklusa testiranja znanja engleskog jezika prema NATO STANAG-u 6001 (*Standardization Agreement*). Testirano je 344 djelatnika/ce.

Personalna potpora

Personalna potpora obuhvaća područja plaća i ostalih materijalnih naknada, stambenog zbrinjavanja, zdravstvene skrbi, skrbi o obitelji, psihološke potpore, odmora i dopusta, priznanja za doprinos i zasluge dodjelom odlikovanja i priznanja te pripreme za završetak vojne karijere. Svrha personalne potpore je podizanje kvalitete življenja pojedinca koja izravno utječe na pribav-

ljanje i zadržavanja kvalitetnog osoblja te profesionalni i osobni razvoj svih kategorija osoblja.

Stambeno zbrinjavanje pripadnika/ca Oružanih snaga i dalje je samo djelomično normativno uređeno, i to kroz model davanja na korištenje stanova za službene potrebe. Zbog manjeg broja službenih stanova raspoloživih za potporu rotacijama djelatnih vojnih osoba, kao i zbog vrlo ograničenih proračunskih mogućnosti za kupnju novih stanova, Oružane snage nisu bile u mogućnosti provoditi sustavne rotacije djelatnih vojnih osoba na dužnosti u mjestima službe podalje od njihovog mjesta prebivališta, niti privlačiti odnosno zadržavati u Oružanim snagama osoblje deficitarnih zvanja i struka.

Zbog navedenog, izrađen je nacrt prijedloga novoga Pravilnika o stambenom zbrinjavanju, kojim bi se u skladu s važećim Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske cjelovito normirala stambena problematika kroz stambeno kreditiranje, davanje na korištenje službenih stanova te iznajmljivanje stanova. Za realizaciju takvog projekta, potrebno je da u proračunu osiguramo dostatna financijska sredstva.

Tijekom 2011. godine provedeno je više različitih ispitivanja stavova i stanja spremnosti među pripadnicima/ama Oružanih snaga.

U svrhu prevencije i suzbijanja zlouporabe sredstava ovisnosti redovito se jedanput na godinu provodi ispitivanje raširenosti uzimanja sredstava ovisnosti na reprezentativnom uzorku pripadnika/ca Oružanih snaga. Izrađen je i usvojen Program mjera za prevenciju i suzbijanje zlouporabe sredstava ovisnosti među pripadnicima/ama Oružanih snaga.

Izdvajanje osoblja

Svrha Plana izdvajanja osoblja za 2011. godinu bila je odabrati, pripremiti za izdvajanje i izdvojiti 650 djelatnika/ca (600 djelatnih vojnih osoba i 50 državnih službenika/ca i namještenika/ca) te time osigurati protočnost osoblja i omogućiti profesionalni razvoj novom pribavljenom osoblju.

Kao i proteklih godina u provedbi plana izdvajanja osoblja primjenjivao se model kvartalnog izdvajanja te mogućnost privremenog zadržavanja neophodnog osoblja. Izdvojeno osoblje bilo je prvenstveno ono osoblje koje ne udovoljava temeljnim zdravstvenim kriterijima za djelatnu vojnu službu te osoblje s neodgovarajućom stručnom spremom koje nije u mogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja i ima zakonske uvjete za umirovljenje.

Prvostupanijska zdravstvena komisija donijela je ocjenu nesposobnosti za djelatnu vojnu službu što podrazumijeva prestanak službe s pravom na profesionalnu mirovinu, za 89 djelatnih vojnih osoba (86 muškarci, 3 žene).

Kandidati/kinje na listi za izdvajanje upoznavani su s mogućnostima zadržavanja u službi odnosno u slučaju izdvajanja s mogućnostima korištenja programa tranzicije. Tijekom 2011. godine u Programu tranzicije i zbrinjavanju izdvojenog osoblja Ministarstva obrane i Oružanih snaga aktivno je sudjelovalo 519 izdvojenih osoba, koje su se pripremale za novu karijeru.

Program tranzicije potrebno je prilagoditi, a izmjene normativnog uređenja procesa tranzicije usmjeriti na inovacije koje bi olakšale prelazak djelatnih vojnih osoba u drugu karijeru bilo u javnom ili privatnom sektoru.

Realizacija Plana izdvajanja osoblja u 2011. godinu iznosi 110%.

OSOBLJE	2010.		2011.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe	400	450 (36 Ž)	600	644 (51 Ž)
Državni službenici/ce i namještenici/ce	410	432 (122 Ž)	50	71 (31 Ž)
UKUPNO	810	882 (158 Ž)	650	715 (82 Ž)

*Tablica 4: Usporedni prikaz izdvajanja osoblja po godinama
(stanje na dan 31. prosinca 2011.)*

U Oružanim snagama je smanjen broj generala/admirala (djelatna vojna služba prestala je za njih 7), časnika/ca i dočasnika/ca te državnih službenika/ca i namještenika/ca, a povećan je broj vojnika/inja. Ukupno je poboljšana obrazovna i dobna struktura osoblja.

Dragovoljno služenje vojnog roka

U 2011. godini planirano je i provedeno upućivanje kandidata/kinja na dragovoljno služenje vojnog roka u Središte za temeljnu obuku Požega u dva uputna roka.

Od ukupnog broja prijavljenih (uključujući i one koji su se prijavili 2009. i 2010. godine, a nisu upućeni na dragovoljno služenje vojnog roka), odabrano je te upućeno na dragovoljno služenje vojnog roka ukupno 600 kandidata/kinja (dvije skupine po 300 od čega 30 žena po skupini).

Sukladno Sporazumu o suradnji, unaprjeđenju i razvoju sporta u Republici Hrvatskoj, potpisanom između Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dragovoljnom služenju vojnog roka (Narodne novine, broj 135/10).

Pričuvni sastav

Tijekom 2011. godine nije bilo izmjena i dopuna mobilizacijskog razvoja Oružanih snaga vezanih za pričuvni sastav.

Dio projekta o popuni nerazvrstanom pričuvom je završen, a poseban naglasak u nastavku rada bit će na razradi vođenja evidencije o nerazvrstanoj pričuvi. Stvoreni su preduvjeti za možebitnu mobilizaciju nerazvrstane pričuve, a puna implementacija ovisi o završetku ostalih projekata i očekivanim promjenama zakonske regulative.

Ravnopravnost spolova

U Oružanim snagama ima 12,61% žena od ukupnog broja zaposlenih, a u upravnom dijelu Ministarstva obrane 52,56% od ukupnog broja zaposlenih. Na voditeljskim i zapovjednim dužnostima u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama žene su zastupljene sa 7,6%, a među višim časnicima je 12,1% žena.

Ministarstvo obrane sudjelovalo je u radu Međuresorne radne skupine za izradu Nacionalnog akcijskog plana za provedbu rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a: 1325, 1820, 1888 i 1889 o položaju žena, miru i sigurnosti. Nacionalni akcijski plan, usvojen u srpnju 2011. godine, sadrži ciljeve koji obuhvaćaju brojne mjere i aktivnosti iz djelokruga Ministarstva obrane kojima se potiče osnaživanje položaja žena te njihovo participiranje u područjima vezanim uz mir i sigurnost.

Ministarstvo obrane provodi ustavne i zakonske odredbe koje reguliraju zapošljavanje pod jednakim uvjetima bez obzira na spol, rasu, vjeru i društveni status. Postotak žena u odnosu na ukupan broj zaposlenih u stalnom je porastu što je posljedica i sve veće zainteresiranosti žena za vojnu službu. U zadnjih nekoliko godina na natječaje za prijam u djelatnu vojnu službu javlja se sve veći broj žena, tako da se struktura zaposlenih popravlja u korist žena. Odobren je Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. Plan djelovanja usmjeren je unaprjeđenju promicanja i zaštite ljudskih prava žena, stvaranju jednakih mogućnosti u obrambenom sustavu (razvoj karijere), uravnoteženju sudjelovanja žena i muškaraca u procesima odlučivanja, suzbijanju svih oblika spolne diskriminacije, unaprjeđenju zdravstvene zaštite žena, daljnjem osnaživanju institucionalnih mehanizama i metoda provedbe politike jednakih mogućnosti.

U Ministarstvu obrane je u sastavu Kadrovske savjeta ustrojen Odbor za ravnopravnost spolova sa zadaćom ostvarivanja ravnopravnog tretmana i statusa te omogućavanja jednakog pristupa i mogućnosti pripadnicima obaju spolova. Tijekom 2011. godine Odbor nije zaprimio niti jednu pritužbu vezanu uz spolnu diskriminaciju.

3.2. Upravljanje materijalnim resursima

Naoružanje i vojna oprema

U Oružanim snagama postoji i manji broj gusjeničnih i kotačnih borbenih oklopnih vozila različitih tipova koje obilježava velika starost i otežano održavanje. Na temelju ugovora s konzorcijem tvrtki PATRIA iz Finske i "Đuro Đaković" – Specijalna vozila" d.d. Slavonski Brod o isporuci 126 baznih oklopnih vozila konfiguracije pogona 8x8 u drugoj polovici 2009. godine započela je proizvodnja prvih domaćih baznih oklopnih vozila AMV 8x8. Prema Odluci Vlade Republike Hrvatske od 8. srpnja 2010., osigurana su financijska sredstva te je realizacija ovog projekta nastavljena u 2011. godini prema Dodatku br. 3 Ugovora. Do kraja 2011. godine Konzorcij je Ministarstvu obrane isporučio 67 baznih oklopnih vozila. U tijeku je ugradnja i verifikacijsko ispitivanje naoružanja i specijalne opreme za borbeno oklopno vozilo. Do kraja prvog kvartala 2012.

godine planirana je isporuka prvih 14 kompletnih borbenih vozila Oružanim snagama namijenjenih za sudjelovanje u borbenoj skupini EU-a.

Radi modernizacije Oružanih snaga, u prvom redu za potrebe HKoV-a, od druge polovice 2009. godine pa do kraja 2011. godine nabavljena je određena količina naoružanja i ubojnih sredstava te osobne zaštitne i borbene opreme (samokres HS 2000M, jurišna puška kalibra 5,56x45, borbena-zaštitni prsluci, pješačko streljivo, sustavi za noćno izviđanje i dr.).

U skladu sa Sporazumom o suradnji s tvrtkom "HS Produkt" iz Karlovca o razvoju domaće jurišne puške u kalibru 5,56 x 45 mm, do sada su sklopljena dva ugovora o proizvodnji jurišne puške VHS za potrebe Oružanih snaga. Na temelju prvoga je potkraj 2009. i u 2010. godini isporučeno 1000 komada jurišnih pušaka modela VHS-D i VHS-K. Na temelju primjedbi korisnika izvršena je modifikacija jurišnih pušaka VHS-D i K u modele VHS-D1 i K1 početkom 2011. godine. Na temelju drugoga Ugovora o proizvodnji tijekom 2011. godine isporučeno je novih 990 komada pušaka modela VHS-D1 i VHS-K1. Ukupno je u protekle dvije godine isporučeno 1990 komada jurišnih pušaka. U tijeku je provedba modifikacije jurišnih pušaka VHS-D i K isporučениh po prvom ugovoru na novi usvojeni standard jurišne puške VHS-D1 i K1 koju proizvođač obavlja bez naknade.

Za potrebe obuke vojnika strijelca u 2010. godini osim već prije osposobljenog Automatskog pješačkog strelišta na vojnom poligonu Gašinci i Automatskog pješačkog strelišta Jamadol – Karlovac izvršeno je opremanje i modernizacija Automatskog pješačkog strelišta u Petrinji, a 2011. godine i pješačkog strelišta na vojnom poligonu Bralovac pokraj Knina.

Postojeća topnička sredstva ne udovoljavaju zahtjevima i sposobnostima u smislu mobilnosti, dometa i kalibra. Opremanje topničkim sredstvima nije započeto zbog nedostatka financijskih sredstava.

Zbog nedostatka sredstava nije provedena planirana nabava inženjerijskih strojeva.

Obavljeno je verifikacijsko i funkcionalno ispitivanje te završena obuka pripadnika/ca na pet nabavljenih Sustava za kolektivnu nuklearno-biološko-kemijsku (NBK) zaštitu „Modular COL-

PRO“ koji su nakon dorade i tehničkih poboljšanja zaprimljeni te su u fazi predaje u Oružane snage. Odgođena je nabava sredstava za individualnu NBK zaštitu zbog nedostatka financijskih sredstava.

U 2011. godini nije realiziran niti jedan projekt opremanja i modernizacije HRM-a iako je planirana nabava autonomnog podvodnog vozila i sustava za identifikaciju brodova.

Zbog nedostatka financijskih sredstava nije se pristupilo ugovaranju i izgradnji obalnih ophodnih brodova kao preduvjeta za razvoj sposobnosti Obalne straže u zaštiti interesa Republike Hrvatske na moru.

Problem operativne funkcionalnosti radarskog sustava „Enhanced Peregrine“ dovodi u pitanje kvalitetan nadzor površinske situacije na moru. Radarski sustav GEM SC 2050 je na kraju životnog ciklusa te je nužna njegova zamjena novim sustavom.

Tijekom 2011. godine otpočela je modernizacija sustava zapovijedanja i nadzora („Jadran“) koji se koristi u HRM-u novom programskom podrškom razvijenom u HRM-u (SEVID) kojom bi se automatizirala obrada podataka za nadzor površinske situacije na moru.

U HRZ-u i PZO-u je sukladno Dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga 2006. – 2015. (Dugoročni plan razvoja) planirano opremanje jednom eskadrilom od 12 borbenih aviona. Tijekom 2008. godine prikupljene su informacije od potencijalnih ponuđača aviona koje su korištene pri izradi Taktičko–tehničke studije, a 2009. godine upućena su im dodatna pitanja. Prikupljene su informacije od sedam potencijalnih ponuđača aviona koje su korištene pri izradi Taktičko–tehničke studije. Tijekom 2009. i 2010. godine održane su prezentacije i dostavljeni odgovori na dodatna pitanja. Na temelju zaključka Vijeća za obranu Ministarstvo obrane ispituje mogućnosti i opravdanost produljenja životnog vijeka postojećih zrakoplova MiG-21.

Višegodišnja nedovoljna ulaganja u specijalne alate i mjernu opremu za održavanje zrakoplova te objekte za njihovo održavanje dovela su HRZ i PZO u situaciju da nije u mogućnosti provoditi propisane stupnjeve održavanja na svim tipovima zrakoplova. Dugogodišnje neopremanje opremom za opsluživanje letenja zrakoplova dovelo je granu u ovisan položaj u dijelu opslu-

živanja zrakoplova o uslugama civilnih struktura na aerodromima baziranja što nije u skladu sa standardima NATO-a i preuzetim obvezama, a za posljedicu ima i nemogućnost samoodrživosti zrakoplovnih snaga angažiranih u operacijama.

Najkritičnije stanje je s nebojnim motornim vozilima u Oružanim snagama. U operativnoj uporabi u Oružanim snagama nalazi se tek 44% propisanog broja nebojnih motornih vozila. Različite marke i tipovi vozila za posljedicu imaju složeno održavanje, obuku i uporabu. Oružane snage nisu opremljene odgovarajućim nebojnim vozilima. Vozila civilne izvedbe ima 59,31%, a vozila vojne izvedbe 40,69%. Po starosti i dostignutim resursima uporabe nebojna motorna vozila ne jamče pouzdanost uporabe, a svojim taktičko-tehničkim značajkama ne udovoljavaju razvoju planiranih sposobnosti Oružanih snaga. Prosječna starost ovih vozila iznosi 21 godinu, s prosječno prijeđenih 133 088 kilometara. Za ispunjavanje zadaća Oružane snage je potrebno sukcesivno opremiti s 417 nebojnih vozila različitih tipova do 2018. godine.

Nabava roba i usluga održavanja i usluga razvoja programske potpore te nabava nematerijalne imovine (nove softverske licence) za 2011. godinu pokrenuta je sukladno prioritetima određenim temeljem njihovog značaja za cijeli sustav.

Sukladno potrebama Ministarstva obrane i Oružanih snaga u 2011. godini zaprimljeno je 55 vozila (35 osobnih vozila, 10 kombi vozila i 10 terenskih vozila) koja su nabavljena putem tadašnjeg Ureda za središnju javnu nabavu u 2010. godini, a isporuka je bila u 2011. godini. Tijekom 2011. godine nisu isporučena vozila sukladno zahtjevima Ministarstva obrane pa su se pojavile poteškoće u funkcioniranju pojedinih ustrojstvenih jedinica. Kako do produljenja postojećih ugovora o korištenju motornih vozila u Ministarstvu obrane nije došlo, 2011. godine ukupno je s korištenja vraćeno 405 vozila.

U Splitu je, od 29. do 31. ožujka 2011., održana regionalna međunarodna Izložba vojne opreme i naoružanja, (*Adriatic Sea Defense & Aerospace Exhibition and Conference – ASDA*) radi prezentiranja dostignuća hrvatske vojne industrije. Organizatori izložbe su bili američka tvrtka *TNT Productions Inc.* i Ministarstvo obrane. Na izložbi je sudjelovalo 138 izlagača iz 23 zemlje, od čega 54 domaća i 84 strana izlagača, a posjetile su je visoke delegacije iz 18 zemalja. Planira se održavati ovu izložbu svake druge godine.

Zbrinjavanje viška naoružanja i vojne opreme te neperspektivnog naoružanja i vojne opreme

U Oružanim snagama čuvalo se, skladištilo i održavalo ukupno 36 512 tona ubojitih sredstava (UbS), od toga 17 557 tona perspektivnih UbS-a i 18 955 tona viška i neperspektivnih UbS-a u 23 vojno – skladišna kompleksa (VSK) unutar kojih postoji još uvijek velik broj (69%) sigurnosno neuvjetnih skladišnih objekata koji ne udovoljavaju suvremenim europskim propisima za skladištenje i čuvanje opasnih tvari te su potencijalna opasnost. U eksploziji VSK „Pađene“ uništeno je 1739 tona UbS-a i 10 sigurnosno neuvjetnih skladišnih objekata.

Izvršena je sanacija VSK „Pađene“ i zbrinjavanje neaktiviranih i neeksplozivnih UbS-a koja se provodi sukladno „Provedbenom Planu pregleda i sanacije područja oko VSK „Pađene“ zasićenog neeksplozivnim dijelovima streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava“.

Provedena je analiza ukupnog stanja u području čuvanja, skladištenja i održavanja UbS-a te su identificirane ugroze sigurnosti u ovom procesu, a zatim predložene i poduzete mjere kojima je

svrha smanjiti rizike od incidenata. Posebnu ugrozu predstavljaju sigurnosno neuvjetni skladišni objekti, različite vrste, starost i kvaliteta UbS-a, minski sumnjiva područja oko nekih skladišnih kompleksa, poteškoće u uspostavljanju sigurnosne zone oko VSK-a zbog nepoštivanja prostornih planova u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te općenito poteškoće u sustavu upravljanja zalihama (ukupni sustav koji obuhvaća izgradnju kapaciteta, procjenu sigurnosti skladišta za UbS prema svim elementima, izobrazbu i obuku, fizičko i tehničko osiguranje, unutarnju službu).

Radi smanjenja financijskih troškova i istovremeno podizanja razine sigurnosti ljudi i imovine te sigurnosti i očuvanja potrebne razine kakvoće uskladištenog UbS-a određeni su vojno-skladišni kompleksi za razvoj skladištenja i čuvanja perspektivnog UbS-a te za potrebe skladištenja, čuvanja i održavanja neperspektivnih UbS-a, kao i čuvanja otpisanih količina UbS-a do postupka konačnog zbrinjavanja. Istovremeno, poduzete su sve mjere kako bi se podigla razina sigurnosti čuvanja, skladištenja i održavanja UbS-a.

Planski se provodilo zbrinjavanje neispravnih i otpisanih UbS-a. Tijekom 2011. godine uništeno je detonacijom u fugasi 153,96 tona UbS-a, delaborirano je 120 tona UbS-a, a spaljeno je 194 tone nelaboriranih baruta i 12,26 tona baruta dobivenih delaboracijom. Na industrijsko zbrinjavanje predano je 65 tona otpisanih neperspektivnih UbS-a.

Za zbrinjavanje viškova ubojitih sredstava tehnikom industrijske demilitarizacije u gospodarskim kapacitetima Republike Hrvatske u 2011. godini planiran je jedan milijun kuna. S tvrtkom *ISL Spreewerk d.o.o.* iz Gospića potpisan je ugovor o usluzi zbrinjavanja s rokom realizacije do 22. prosinca 2011. Do kraja 2011. godine realizirana je usluga u iznosu od 75% od ugovorene vrijednosti, a u tijeku je zbrinjavanje i preostalih količina viškova UbS-a. Višak od 18 955 tona UbS-a moguće je zbrinuti u idućih pet do deset godina za što će trebati osigurati financijska sredstva u visini od 15 milijuna kuna godišnje.

Osim viškova ubojnih sredstava, Oružane snage imaju viškove i veći broj neperspektivnog naoružanja i vojne opreme. Dinamika prodaje ili drugog oblika zbrinjavanja viškova i neperspektivnog naoružanja nije bila dostatna. Sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske donirano je 14 800 komada automatskih pušaka AK-47 SDK afganistanskim snagama sigurnosti.

U 2011. godini otpisana su sredstva: oprema za brodske PZO rakete (oko 10 tona opreme predano je u sekundarnu sirovinu); zastarjela minolovna oprema; zastarjela radarska tehnika; 152 motorna vozila te 2565 stavki druge vojne opreme i materijalne imovine.

U skladištima i na čuvanju u Zapovjedništvu za potporu nalaze se sljedeće količine neperspektivnog ili uvjetno perspektivnog naoružanja i vojne opreme: 51 962 komada neperspektivnog pješačkog naoružanja, 2818 komada topničkog naoružanja (PZO topničko 578 komada, PZO raketno 483 komada, topništvo za potporu 602 komada, raketno naoružanje za potporu 205 komada, protuoklopno topničko 139 komada i protuoklopno raketno 811 komada) te 183 neperspektivna tenka T-55.

Objekti i infrastruktura

U 2011. godini zbog nedostatka sredstava izostala je realizacija izgradnje i modernizacije objekata i infrastrukture u skladu s iskazanim potrebama, prioritetima i planovima. Raspoloživa sredstva bila su usmjerena prioritetno na provedbu zakonom uvjetovanih ispitivanja i najnužnije aktivnosti temeljnog i korektivnog održavanja. Izostanak investicija uzrokuje potrebu sve češćeg i zahtjevnijeg korektivnog održavanja objekata i infrastrukture. Razina održavanja objekata i infrastrukture nije zadovoljavajuća, što utječe na njihovu ispravnost, vijek trajanja te sigurnost djelatnika/ca koji ih koriste.

Preustrojem i smanjenjem Oružanih snaga smanjio se broj vojnih objekata, no nije došlo do njihove modernizacije, objedinjavanja kapaciteta i racionalizacije korištenja. Razmještaj postrojba i zapovjedništava nije se provodio zbog usporene dinamike izgradnje i razvoja zamjenjskih smještajnih kapaciteta na perspektivnim lokacijama. Izrada razvojnih i urbanističkih planova te tehničke dokumentacije (projekata) potrebne za planiranje, razvoj, izgradnju i modernizaciju objekata i infrastrukture bila je nepotpuna i nesustavna

U 2011. godini predane su, na temelju odluka tadašnjih Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske i Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom 73 neperspektivne nekretnine. Određen broj neperspektivnih i napuštenih vojnih nekretnina još nije predan novom korisniku ili vlasniku što dodatno opterećuje ljudske i financijske resurse (čuvanje objekata, režijski troškovi i komunalna naknada) obrambenog sustava.

Ostvarena je suradnja s Agencijom za upravljanje državnom imovinom (AUDIO) kojoj je zapisnički predano 58 različitih objekata čime je značajno smanjen ukupnan broj vojnih objekata i ostvarene znatne uštede.

Nastavljena je suradnja s nadležnim općinskim i županijskim državnim odvjetništvima na uknjižbi nekretnina, sređivanju postojeće imovinsko-pravne i druge dokumentacije (u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom) za sve perspektivne vojne nekretnine, identificiranje granica vojnih nekretnina na terenu te izrada elaborata sa zemljišno-knjižnim, katastarskim i tehničkim podacima za sve vojne nekretnine.

Značajna ušteda u dijelu režijskih troškova postignuta je optimizacijom praćenja utroška vode, koja je ostvarena uvođenjem projekta „Balansiranje voda“ (praćenje i detekcija odstupanja potrošnje vode od zadanih parametara informatičkim sustavom). Oružane snage ulagale su napore za uspostavljanje sustavnog praćenja energetske učinkovitosti u vojnim objektima.

Tijekom 2011. godine završeni su višegodišnji projekti izgradnje sedam skladišnih objekata u jednom vojno-skladišnom kompleksu i dva smještajna objekta satnijskog tipa u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ Petrinja. U smanjenom opsegu nastavljena je izgradnja drugih objekata i manji zahvati na objektima i infrastrukturi, izrada tehničke dokumentacije, izrada izvedbenih projekata opremanje namještajem i drugom opremom.

Provedena su zakonska ispitivanja termoenergetskih i elektroenergetskih sustava infrastrukture, uklanjanje tehničkih nedostataka, popravci i održavanje objekata za smještaj straže i postrojbi te atestiranje i saniranje gromobranskih instalacija u svim vojno-skladišnim kompleksima.

3.3. Upravljanje financijskim resursima

Ministarstvo obrane učinkovitim upravljanjem financijskim resursima izgrađuje obrambeni sustav primjeren sigurnosnom okruženju i gospodarskim mogućnostima države. Velika pozornost posvećena je provedbi fiskalne discipline i stvaranju obveza u skladu s odobrenim proračunskim sredstvima. U 2011. godini rashodi Ministarstva obrane su izvršeni u okviru planiranih sredstava.

Obrambeni proračun za 2011. godinu

Obrambeni proračun za 2011. godinu utvrđen je Državnim proračunom Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 140/10) i mijenjao se sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava te iznosi ukupno 5.116.425.557 kn što je udio od 1,47% u projekiranom BDP-u. Obrambeni proračun sastoji se od Financijskog plana Ministarstva obrane i kreditnih obveza koje se financiraju s pozicija Ministarstva financija.

OBRAMBENI PRORAČUN ZA 2011. GODINU		5.116.425.557 kn
1.	Financijski plan Ministarstva obrane	5.059.132.617 kn
2.	Aktivnosti na pozicijama Ministarstva financija – kreditne obveze	57.292.940 kn

Tablica 5. Prikaz obrambenog proračuna za 2011. godinu

Tijekom 2011. godine Financijski plan Ministarstva obrane se mijenjao:

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu u srpnju 2011. godine (Narodne novine, broj 85/11) Financijski plan Ministarstva obrane ukupno je umanjen za 55.703.600 kn. Smanjenje se odnosi na uštede u Financijskom planu Ministarstva obrane u iznosu od 56.500.000 kn, a u sklopu mjera za smanjenje rashoda u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu, dok je preraspodjelom između proračunskih korisnika u Državnom proračunu dobilo od tadašnjeg Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva iznos od 796.400 kn, sukladno Sporazumu o reguliranju troškova održavanja građevine, plaćanja energenata, režijskih i komunalnih troškova te troškova informatičke i komunikacijske infrastrukture kompleksa Krešimirov trg, Bauerova, Zvonimirova i Stančićeva ulica u Zagrebu.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu u listopadu 2011. godine (Narodne novine, broj 122/11) Financijski plan Ministarstva obrane povećan je za iznos od 145.000.000 kn namijenjen provedbi projekta borbenog oklopnog vozila (BOV).

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu u prosincu 2011. godine (Narodne novine, broj 147/11) provedene su preraspodjele između pojedinih aktivnosti i računa Financijskog plana Ministarstva obrane bez promjena ukupnog iznosa.

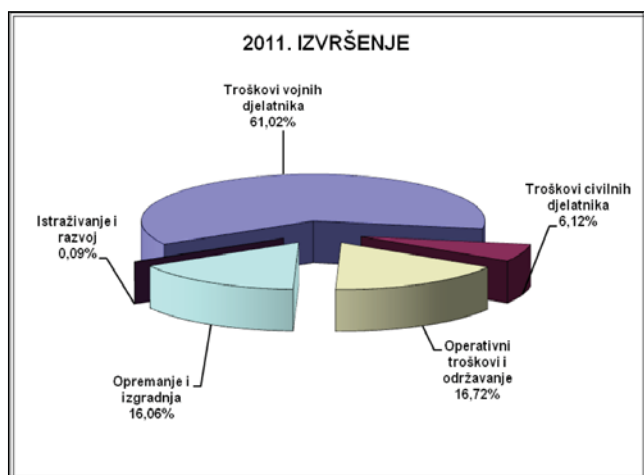
Preraspodjele Financijskog plana Ministarstva obrane provedene su radi namjenskog trošenja proračunskih sredstava i izvršenja planiranih zadaća, a na temelju usklađivanja ostvarenih rashoda s planiranim te procjene njihove realizacije do kraja godine.

Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane za 2011. godinu iznosi 5.037.612.533 kn, a plaćene kreditne obveze s pozicija Ministarstva financija 51.295.135 kn, što ukupno iznosi 5.088.907.668 kn.

U okviru raspoloživih proračunskih sredstava realizirale su se aktivnosti održavanja i opremanja te kao problem posljedice sveopće gospodarske situacije ističemo učestala povećanja cijena energenata (posebno goriva), troškova usluga (održavanja, prijevoza i dr.) i režijskih troškova (voda, struja, kanalizacija, itd.).

Potpورا civilnim institucijama (medicinski letovi, traganje i spašavanje, potpora jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave), koja je dio temeljnih misija i zadaća Oružanih snaga, financira se iz raspoloživih sredstava Financijskog plana Ministarstva obrane. S obzirom na to da je troškove za ovu namjenu teško unaprijed predvidjeti, svako dodatno angažiranje veće od planiranoga odražava se na sredstva namijenjena funkcioniranju Oružanih snaga.

U 2011. godini smanjen je udio troškova za vojno osoblje prema NATO metodologiji izračuna strukture izvršenja financijskih sredstava u odnosu na 2010. godinu za 3,27%, troškova civilnog osoblja za 1,47%, operativnih troškova i održavanja za 2,42%, a povećan je udio troškova za opremanje i izgradnju za 7,32% (uglavnom se odnosi na financiranje projekta borbenog oklopnog vozila), dok je ionako mali udio sredstava za istraživanje i razvoj smanjen za još za 0,15%.

Slika 1. Prikaz strukture izvršenja financijskog plana Ministarstva obrane u 2011. godini u skladu s NATO metodologijom

Napominjemo da klasifikacija izvršenja financijskog plana po NATO metodologiji, u dijelu koji se odnosi na troškove vojnog i civilnog osoblja obuhvaća, osim plaća, doprinosa na plaću i ostalih rashoda za zaposlene i naknade zaposlenima, troškove za hranu, troškove za odjeću i obuću, troškove dušobrižništva i vjerske potpore te otpremnine.

Obrambeni proračun za 2012. godinu

Financijski plan za 2012. godinu utvrđen je Državnim proračunom te iznosi 4.828.051.470 kn, odnosno 1,38% BDP-a. U 2012. godini više nema aktivnosti na pozicijama Ministarstva fina-

ncija, budući da su završene kreditne obveze Ministarstva obrane u 2011. godini koje su planirane na pozicijama Ministarstva financija.

U strukturi Financijskog plana Ministarstva obrane za 2012. u usporedbi s 2011. godinom smanjen je udio rashoda za zaposlene, dok je udio materijalnih rashoda povećan. Povećanje udjela materijalnih rashoda usmjereno je na opremanje pripadnika/ca i postrojbi Oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom.

Udio financijskih i ostalih rashoda i izdataka u Financijskom planu Ministarstva obrane iznosi 1,18%.

Financijsko upravljanje i kontrola

Financijsko upravljanje i kontrole sveobuhvatan su sustav unutarnjih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni čelnici korisnika proračuna, a kojim se, upravljajući rizicima, osigurava razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva proračunska i druga sredstva koristiti pravilno, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

U 2011. godini u području financijskog upravljanja i kontrola u Ministarstvu obrane izrađeni su: godišnje izvješće o sustavu financijskih kontrola za 2010. godinu; objedinjena Mapa poslovnih procesa Ministarstva; objedinjeni Registar rizika za poslovne procese u Ministarstvu; Strategija upravljanja rizicima; izvješće o ostvarenju ciljeva programa za prethodnu godinu; Strateški plan Ministarstva obrane; polugodišnje izvješće o izvršenju Strateškog plana 2011. – 2013.

Unutarnja revizija

Provedbom revizijskih procesa identificirane su određene slabosti u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa, dana su stručna mišljenja i preporuke o aktivnostima i promjenama kojima će se ukloniti navedene slabosti.

Provedene su revizije sljedećih poslovnih procesa u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama: revizija procesa upravljanja u području prostornog uređenja i gradnje; revizija procesa skladištenja digitalnih podataka; revizija procesa strateškog planiranja; revizija procesa sklapanja ugovora o školovanju djelatnika; revizija procesa funkcionalne izobrazbe; revizija procesa izrade i preraspodjele Financijskog plana te revizija procesa upravljanja materijalnom imovinom klase II.

4. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA

Obrambena suradnja odvijala se kroz bilateralne i multilateralne aktivnosti vezane za razvoj obrambenih sposobnosti Republike Hrvatske, punu integraciju u NATO i EU, suradnju na jačanju stabilnosti, sigurnosti i povjerenja u jugoistočnoj Europi i aktivnom sudjelovanju u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa.

4.1. Aktivnosti u NATO-u

Ministarstvo obrane i Oružane snage nastavljaju davati velik doprinos djelovanju i afirmaciji Republike Hrvatske u NATO-u.

Postizanje potpune integracije Ministarstva obrane i Oružanih snaga u NATO je dugotrajan i sveobuhvatan proces koji se provodi radi postizanja pune interoperabilnosti snaga. Republika Hrvatska nalazi se u integracijskom procesu koji bi trebao završiti do kraja 2013. godine.

Težište kod planiranja i provedbe svih aktivnosti integracije u NATO bilo je na povećanju sposobnosti Oružanih snaga. U 2011. godini provedeno je ukupno 270 aktivnosti koje podupiru integracijski proces Oružanih snaga u NATO u kojima je kroz obuku i izobrazbu sudjelovalo više od 5300 pripadnika/ca.

U suradnji sa Savezničkim zapovjedništvom za transformaciju (*Allied Command Transformation – ACT*) 6. i 7. lipnja 2011. održana je četvrta Integracijska konferencija, kojoj je cilj bio sagledati stupanj integracije Oružanih snaga u NATO. Tijekom konferencije identificiran je veći broj otvorenih područja, koje je potrebno dodatno razviti kako bi se dostigla puna integracija u NATO. Prijedlozi će biti osnova za izradu Plana aktivnosti s ACT-om za razdoblje 2012. – 2013. godine.

Integracijska radna skupina (*Integration Working Group – IWG*) formirana u sklopu Zapovjedništva združenih snaga Napulj (*Joint Force Command Naples – JFC*) pruža potporu novim članicama NATO u implementaciji Ciljeva snaga i integraciji deklariranih snaga u NATO. Težište aktivnosti sa Zapovjedništvom združenih snaga Napulj bilo je na postizanju uvjeta za certifikaciju i afirmaciju deklariranih snaga. Potpora Integracijskom procesu u Oružanim snagama iz ovog zapovjedništva bila je planirana kroz 30 aktivnosti od kojih je zbog njihove angažiranosti u operaciji *Unified Protector* (Libija) provedeno 19.

Tijekom 2011. godine održani su i sastanci predstavnika granskih zapovjedništava s predstavnicima granskih zapovjedništava iz Madrida (kopнено), Napulja (mornaričko) i Izmira (zrakoplovno) na kojima su dogovoreni granski integracijski planovi. Posebno važnu ulogu u integracijskom procesu ima ocjenjivanje spremnosti postrojbi Oružanih snaga deklariranih za NATO kroz Ciljeve snaga.

Operativna uvezanost s NATO-om ostvaruje se kroz zaštićeni informacijsko-komunikacijski sustav. Sustav je u operativnom radu u skladu s normativnim aktima i traženjima sigurnosnog ureda NATO-a i nacionalne regulative.

Od velike važnosti za integraciju Oružanih snaga u NATO je i uvezivanje u NATO-ov sustav integriranog nadzora i zaštite zračnog prostora (*NATINADS*). Uvezivanje nacionalnog sustava za nadzor i zaštitu zračnog prostora u *NATINADS* obilježilo je nekoliko aktivnosti: nastavak intenzivne obuke osoblja postrojbi deklariranih za *NATINADS* u zemlji i inozemstvu, obilazak lokacija za instalaciju sučelja za upravljanje brodskim sustavima oružja, izrada troškovnika i ugovora o nabavi sučelja za razmjenu podataka i upravljanje zemaljskim sustavima protuzračne obrane te ocje-

njivanje tehničke spremnosti sustava od tima NATO-a. U 2011. godini postignuta je inicijalna operativna sposobnost sustava, a potpuna uvezanost očekuje se do početka 2013. godine.

Osim sudjelovanja u radu institucija i struktura Saveza, članstvo u NATO-u omogućuje Republici Hrvatskoj i sudjelovanje u zajedničkim programima poput helikopterskih inicijativa (*Helicopter Task Force – HIP*, *Multinational Helicopter Initiative – MHI*), *AWACS (Airborne Warning and Control System)* i dr.

U okviru sredstava osiguranih inicijativama HIP-a i MHI-a, Republika Hrvatska zajedno s Republikom Češkom razvija Međunarodno obučno središte pilota helikoptera u Zadru (*Multinational Training Centre – MNTC*) za potrebe standardizirane preduputne obuke zrakoplovnih savjetodavnih timova (*Air Advisory Team – AAT*) za Afganistan.

Vidljiv napredak u implemenatciji ciljeva snaga ostvaren je u području obuke i vježbi gdje je došlo do značajnog približavanja standardima NATO-a što dokazuje niz u 2011. uspješno provedenih i za 2012. planiranih ocjenjivanja (certifikacije) i potvrđivanja (afirmacije) deklariranih snaga.

U pojedinim ciljevima kasni se s nabavom ključne opreme što je jedan od najvažnijih uzroka poremećaju u dinamici, a leži u činjenici što je najveći dio financijskih sredstava namijenjenih za opremanje i modernizaciju iskorišten za servisiranje obveza Projekta borbeno oklopno vozilo. Od ukupnih sredstava namijenjenih za opremanje i modernizaciju u 2011. godini 94% je utrošeno na obveze u ovom projektu.

Problemi u realizaciji javljaju se i kod ciljeva koji zahtijevaju nadležnosti ili odgovarajuće resurse za kvalitetno rješavanje i usmjeravanje zahtjeva izvan onih kojima raspolažu izravni nositelji implementacije u Oružanim snagama. Temeljni dokumenti u okviru Potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support – HNS*): Koncept potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera i Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske daju okvir provedbe potpore Republike Hrvatske kao zemlje domaćina u kolektivnoj obrani u skladu s doktrinarnim dokumentima NATO-a i nacionalnim propisima. U provedbi potpore osnovano je međuresorno povjerenstvo te su održavani radni sastanci radi informiranja o obvezama, kako bi se što bolje uskladile civilna i vojna potpora.

Proces implementacije Ciljeva snaga nameće potrebu za intenzivnijom uporabom i uvođenjem NATO normi u sustav Ministarstva obrane i Oružanih snaga. Usvajanje i ratifikacija normi

provodi se po Pravilniku o normizaciji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama (Narodne novine, broj 153/09) kojim je, između ostalog, regulirano i sudjelovanje Ministarstva obrane i Oružanih snaga u sustavu normizacije u NATO-u.

U skladu s odgovarajućom procedurom NATO norme se usvajaju kao Hrvatske vojne norme (HRVN). Na kraju 2011. godine bilo je 138 važećih HRVN.

4.2. Integracija u EU

Tijekom 2011. godine u kontekstu procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji nastavljeno je s aktivnim doprinosom Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (ZSOP) EU-a, težišno kroz sudjelovanje u operacijama i misijama kriznog upravljanja te kroz izgradnju obrambenih sposobnosti EU-a i daljnjim razvojem koncepta borbenih skupina EU-a (*EU Battlegroups*).

Potpisivanjem Pristupnog ugovora s EU-om Republika Hrvatska je stekla pravo sudjelovanja u najvećem dijelu radnih skupina Vijeća EU-a koje se bave sigurnosnom i obrambenom politikom, kao i na sastancima Političko-sigurnosnog odbora. Ministarstvo obrane osiguralo je tehničke uvjete i organiziralo unutarnju distribuciju dokumenata EU-a iz svoje nadležnosti te odredilo svoje predstavnike koji sudjeluju u nacionalnoj koordinaciji europskih poslova.

Republika Hrvatska nastoji pridonijeti jačanju obrambenih sposobnosti EU-a potrebnih za djelovanje na području rješavanja kriza kroz model međunarodne suradnje. U tom kontekstu Republika Hrvatska, zajedno s Austrijom, Češkom, Mađarskom, Slovačkom i Slovenijom kroz inicijativu Srednjoeuropska rješenja za udruživanje i razmjenu sposobnosti istražuje mogućnosti i zajedničkog razvoja sposobnosti kroz multinacionalni pristup (*Pooling & Sharing*). Namjera je da se u uvjetima financijske krize i smanjenja obrambenih proračuna pridonese održanju, ojačavanju i daljnjem specijaliziranju obrambenih sposobnosti. Trenutno se u okviru ove inicijative nastoje operacionalizirati odabrana područja suradnje. Republika Hrvatska je ponudila nekoliko područja suradnje vezana uz obrazovne programe, logistiku, suradnju u području obuke pilota te obuke specijalnih postrojbi.

Republika Hrvatska bila je u prvoj polovici 2011. godine uključena u Nordijsku borbenu skupinu EU-a, a u tijeku su pripreme za uključivanje u borbenu skupinu EU-a pod vodstvom Njemačke.

Republika Hrvatska sudjeluje u operacijama EU-a te u civilnim misijama EU-a: EUPOL Afganistan i EULEX Kosovo.

Ministarstvo obrane započelo je s procesom odabira i upućivanja osoblja koje će biti

nadležno za praćenje ZSOP-a te je u prosincu 2011. godine u Vojno predstavništvo pri NATO i EU upućen časnik radi nastavka procesa u 2012. godini.

4.3. Bilateralna obrambena suradnja

Bilateralna obrambena suradnja ostvarena je s 44 države i s vojno-diplomatskim zborom akreditiranim u Republici Hrvatskoj. Realizirano je 256 aktivnosti (72% od planiranoga). U uvjetima ograničenih proračunskih mogućnosti provedene su one aktivnosti koje su u najvećoj mjeri pridonosile razvoju obrambenog sustava te one koje su bile od važnosti za nacionalnu sigurnost.

Najznačajniji bilateralni partneri u protekloj godini bili su SAD, Njemačka, Poljska i Austrija. Suradnja s tim zemljama odvijala se na svim razinama i u brojnim područjima, a prvenstveno u ostvarenju Ciljeva snaga, suradnji na području operacija, u okviru borbenih skupina EU-a, na području izobrazbe i obuke, kroz vojno-tehničku suradnju, gransku suradnju, suradnju specijalnih postrojbi te u području borbe protiv terorizma i širenja oružja za masovno uništavanje.

Poseban je naglasak dan razvoju obrambene bilateralne suradnje sa susjednim zemljama članicama Partnerstva za mir. Težište suradnje odnosilo se na školovanje na svim razinama slijedno rastuće vojne izobrazbe, obuku i vojnodiplomatsku izobrazbu u Republici Hrvatskoj te na prenošenju hrvatskih iskustava na putu prema euroatlantskim integracijama. Značajna aktivnost bila je usmjerena na suradnju u okviru Američko-jadranske povelje (A-5) s naglaskom na područje priprema i zajedničkog sudjelovanja u savezničkim operacijama (priprema i angažman mentorskih timova u operaciji ISAF).

Ostvaren je veći broj susreta na visokoj razini u Republici Hrvatskoj i bilateralnih posjeta predstavnika ministarstava obrane partnerskih zemalja, uključujući i bilateralne sastanke na marginama multilateralnih skupova.

Republika Hrvatska je na kraju 2011. godine imala 17 vojno-diplomatskih predstavništava u inozemstvu te 17 vojnih izaslanika i dva pomoćnika vojnih izaslanika s akreditacijama za 29 zemalja. Po jedan vojni savjetnik akreditirani su u Misiji Republike Hrvatske pri UN-u u New

Yorku i Misiji Republike Hrvatske pri OESS-u u Beču. U tijeku je postupak akreditacije vojnog izaslanika za Portugal sa sjedištem u Parizu i vojnog izaslanika za Afganistan sa sjedištem u Ankari.

U Republici Hrvatskoj djeluje Vojnodiplomatski zbor koji je na kraju 2011. godine imao 29 akreditiranih vojnih izaslanika, tri zamjenika i pet pomoćnika u 27 vojnodiplomatskih predstavništava. U Zagrebu je sjedište 14 predstavništava s ukupno 16 vojnih izaslanika, dok 13 vojnih izaslanika pokriva Republiku Hrvatsku iz drugih država. U tijeku je proces akreditacije vojnih izaslanika Kanade, Grčke i Italije sa sjedištem u Rimu, vojnog izaslanika Gruzije sa sjedištem u Varšavi te vojnog izaslanika Bugarske sa sjedištem u Sarajevu.

4.4. Multilateralna obrambena suradnja

Ujedinjeni narodi (UN)

Nastavljeno je sudjelovanje pripadnika/ca Oružanih snaga u mirovnim operacijama UN-a prema odluci Hrvatskog sabora.

Obuka sudionika međunarodnih operacija UN-a provodi se u Obučnom središtu za međunarodne vojne operacije, koje provodi tečajeve međunarodnog karaktera uz sudjelovanje časnika/ca i/ili instruktora/ica iz inozemstva, dok istovremeno pripadnici/ce Oružanih snaga sudjeluju kao polaznici/ce ili instruktori/ce na obučnim događajima u središtima u regiji. Planirana certifikacija tečaja za stožerne časnike UN-a provest će se ove godine, kada će Republika Hrvatska biti domaćin tečaja UN-a „Obuka obučavatelja“. Preliminarno je pozitivno odgovoreno na ponudu da Republika Hrvatska bude domaćin tečaja za najviše dužnosnike/ce mirovnih operacija UN-a 2013. godine.

Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Republika Hrvatska sudjelovala je u radu Foruma za sigurnosnu suradnju te radnih skupina koje se bave pitanjima borbe protiv terorizma, sigurnosti granica i drugim aspektima kooperativne sigurnosti.

Nastavljeno je sudjelovanje u raspravama o dopuni Bečkog dokumenta '99, izmjenama Sporazuma o konvencionalnim oružanim snagama u Europi, suradnji OESS-a, UN-a i EU-a te prijedlozima o daljnjim aktivnostima OESS-a.

Regionalne inicijative

Američko-jadranske povelja (A5), utemeljena 2003. godine, imala je važnu ulogu u povezivanju i suradnji na području euroatlantskih integracija između Republike Hrvatske, Albanije i Makedonije. Članice Povelje od 2008. godine postale su i Bosna i Hercegovina i Crna Gora. Nastavak hrvatskog sudjelovanja u ovoj inicijativi i nakon prijema u NATO rezultat je težnje za potporom euroatlantskih aspiracija zemalja sudionica, posebice reformskih procesa u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori čime se ostvaruje doprinos sigurnosti i stabilnosti u regiji.

Na sastancima članica A-5 raspravljalo se o zajedničkom sudjelovanju u operaciji ISAF u razvoju Škole vojne policije, regionalnom pristupu protuzračnoj obrani, zajedničkom obučavanju i sudjelovanju u regionalnim multilateralnim vježbama, prvenstveno vezanim uz sigurnost, operacijama odgovora na krize, humanitarnoj pomoći i pomoći kod katastrofa.

RACVIAC – Centar za sigurnosnu suradnju međunarodna je organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj nastala iz nekadašnjeg Regionalnog središta za pomoć u verifikaciji i provedbi kontrole naoružanja.

Sporazum o pravnom statusu RACVIAC-a, kojim je okončan proces njegove reorganizacije i modernizacije, u travnju 2010. godine potpisale su Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Makedonija, Srbija i Turska, a u veljači 2011. godine potpisala ga je i Rumunjska.

RACVIAC organizira seminare iz područja sigurnosti za vojne i civilne predstavnike (civilne stručnjake, zastupnike u parlamentima, znanstvenike) država Jugoistočne Europe i šire, s temama razvrstanim u tri cjeline: Kontrola naoružanja, Reforma sigurnosnog sektora i Međunarodna i regionalna suradnja. U 2011. godini provedena je 21 aktivnost od 37 planiranih. Republika Hrvatska nastavlja podupirati rad RACVIAC-a financijskim doprinosom, sudjelovanjem u radu Upravljačkog tijela (MAG – *Multinational Advisory Group*) te ustupanjem potrebne infrastrukture.

Forum ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe (South Eastern Europe Defence Ministerial – SEDM) inicijativa je u kojoj Republika Hrvatska redovito sudjeluje od uključivanja 2000. godine. U vojnom dijelu inicijative, SEEBRIG-u (*South-Eastern Europe Brigade*), Republika Hrvatska sudjeluje u svojstvu promatrača. Ministarski sastanak SEDM-a održan je u listopadu 2011. godine, a održani su i sastanci Koordinacijskog odbora i Političko-vojnog upravljačkog odbora SEDM-a. Zamjenici načelnika glavnih stožera država članica sastali su se na redovitom sastanku u lipnju 2011. godine.

Republika Hrvatska pozitivno se izjasnila za sudjelovanje u novim projektima *Female Leadership In Defence And Security Conference* – konferencije o ulozi žena u obrani i sigurnosti i *Building Integrity* – suzbijanje korupcije. U tijeku su pripreme za provedbu simulacijske vježbe SEESIM 2012 u Bugarskoj, a prihvaćena je kandidatura Republike Hrvatske za domaćinstvo vježbe SEESIM 14.

Republika Hrvatska zadržala je promatrački status u vojnom dijelu nekadašnje Kvadrilaterale – MLF brigadi (Multinational Land Force), koju čine Slovenija, Mađarska i Italija. Nakon upućivanja časnika za vezu u Zapovjedništvo MLF-a u prosincu 2009. godine, hrvatski predstavnici/ce sudjelovali su na sastancima radne i upravljačke skupine te se razmatra odluka o postizanju punopravnog članstva u MLF-u.

U okviru Jadransko-sredozemne orijentacije Republika Hrvatska je uključena u projekte ADRIION i V-RMTC (*Virtual Regional Maritime Traffic Centre*). Projekt ADRIION usmjeren je na povećanje interoperabilnosti mornaričkih snaga (zajedničkim uvježbavanjem) te razmjenu stajališta članica (Albanija, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Italija i Slovenija) u vezi sigurnosnih izazova u Jadranskom i Jonskom moru. Projekt V-RMTC zamišljen je za doprinos sigurnosti pomorskog prometa zemalja s izlazom na Sredozemno more i Crno more stvaranjem komunikacijske mreže odnosno virtualnog središta za kontrolu pomorskog prometa.

Forum za obrambenu suradnju na Zapadnom Balkanu (Forum for Western Balkans Defence Cooperation – SEEC) je novi naziv regionalne inicijative *South East European Clearing House*. Trenutno su aktivna tri regionalna obučna centra (za odnose s javnošću u Skopju, mirovne operacije u Sarajevu i NBKO u Kruševcu). Prijedlozi budućih projekata su Helikoptersko obučno središte u Crnoj Gori i Medicinsko obučno središte u Makedoniji.

5. UPRAVNI POSLOVI I POTPORA

Konceptualna i pravna uređenost obrambenog sustava

Tijekom 2011. godine nisu se mijenjali strateški dokumenti kao ni temeljni zakoni iz područja obrane, ali se pripremala izrada novih akata čije donošenje je planirano u 2012. godini. Tako se radilo na izradi prijedloga Strategije nacionalne sigurnosti, Strateškog pregleda obrane i Dugoročnog plana razvoja, na pripremi prijedloga novoga Zakona o obrani, Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske te novoga Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

Izrađeni su akti vezani za uključivanje Republike Hrvatske u multinacionalne vojne snage i ostale međunarodne vojne aktivnosti, akti u svezi uključivanja Oružanih snaga u Borbeni skupinu Europske unije te niz memoranduma i međunarodnih sporazuma kojima se regulirala suradnja sa zemljama članicama NATO-a i drugim partnerima u području obuke, izgradnje zajedničkih projekata, logistike, obrambene industrije, vojnih geoprostornih informacija i drugim pitanjima u području obrane.

Vojna sigurnosno-obavještajna djelatnost

Vojna sigurnosno-obavještajna djelatnost provodi se u skladu sa smjernicama koje proizlaze iz Strategije nacionalne sigurnosti, Strategije obrane, Godišnjih smjernica za rad sigurnosno-obavještajnih agencija te zahtjeva zakonom određenih državnih tijela.

Propisane poslove planiranja i provođenja obavještajno-sigurnosne djelatnosti u potpori izvršenja zadaća Ministarstva obrane i Oružanih snaga Vojna sigurnosno-obavještajna agencija provodi sukladno Ustavu, zakonima i drugim propisima.

U okviru sudjelovanja u NATO vođenoj operaciji ISAF u Afganistanu u sklopu hrvatskog kontingenta sudjeluju i nacionalne obavještajne sastavnice radi obavještajne, sigurnosne i protuobavještajne potpore operaciji ISAF te sigurnosno obavještajne potpore hrvatskom kontingentu.

Postupajući u okviru svojih nadležnosti, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je 2011. godine surađivala s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, tadašnjim Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvom pravosuđa, Ministarstvom financija, Ministarstvom unutarnjih poslova, tadašnjim Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Uredom Vijeća za nacionalnu sigurnost, Sigurnosno-obavještajnom agencijom te Državnom geodetskom upravom.

Informacijska potpora pružana je u postupanju nadležnih državnih tijela Republike Hrvatske u istraživanju i procesuiranju kaznenih djela, o kojima je Vojna sigurnosno-obavještajna agencija, sukladno zakonskom djelokrugu, bila ovlaštena prikupljati podatke, odnosno o kojima je raspolagala podacima od interesa za postupanje tih tijela.

Predmeti suradnje sa Sigurnosno-obavještajnom agencijom obuhvaćali su borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma, suprotstavljanje djelovanju stranih sigurnosno-obavještajnih službi, sprječavanje trgovine oružjem i robom dvojne namjene te provedbu aktivnosti vezanih uz istraživanje i procesuiranje počinitelja ratnih zločina.

Koordinacijom s Uredom Vijeća za nacionalnu sigurnost usuglašavano je postupanje sastavnica sigurnosno-obavještajnog sustava. Intenzivirane su aktivnosti u području kibernetičke sigurnosti u pripremi izrade Strategije kibernetičke sigurnosti Republike Hrvatske čiji je nositelj Zavod za sigurnost informacijskih sustava.

Inspekcijski poslovi

Kao i proteklih godina, većina inspekcijskih poslova usmjeravana je na aktivnosti u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama koje značajno utječu na spremnost.

Provođeni su nadzori u području personalnog upravljanja, obuke, logistike, održavanja materijalnih sredstava i infrastrukture, sigurnosti života i rada, upravljanja financijskim sredstvima, integracije u NATO te izvanredni inspekcijski nadzor po nalogu ministra obrane i inspekcijski nadzor ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane.

U području personalnog upravljanja uočeni su nedostaci u potpunosti mladim, školovanim stručnjacima u rodovima, a posebno u službama i strukama te u procedurama promicanja, upućivanja na školovanje i stjecanju drugih prava. Utvrđen je visok postotak broja osoba koje nemaju mogućnost daljnjeg profesionalnog razvoja. Svi navedeni nedostaci utječu na spremnost pojedinih ustrojstvenih jedinica za provođenje zadaća.

Neki višegodišnji projekti u području personalnog upravljanja proizašli iz Dugoročnog plana razvoja kasne u realizaciji te ih je potrebno analizirati i po potrebi redefinirati što se očekuje kroz proces izrade novog Dugoročnog plana razvoja.

U području integracije u NATO uočeni su nedostaci u procesu usvajanja Hrvatskih vojnih normi koji je potrebno preispitati. Ustroj Oružanih snaga potrebno je uskladiti s odgovarajućim dokumentima NATO-a kako bi se olakšala daljnja implementacija Ciljeva snaga.

U području obuke aktivnosti su bile usmjerene na nadzor dostizanja i održavanja odgovarajuće razine osposobljenosti i povećanja operativnih sposobnosti snaga deklariranih za sudjelovanje u operacijama NATO-a, UN-a i borbenim skupinama EU-a. U predstojećem razdoblju potrebno je ubrzati prilagodbu NATO standardima kroz implementaciju Ciljeva snaga.

U području logistike uočeni su nedostaci koji su izraženi u neadekvatnoj popuni stručnim kadrom na svim razinama, neopremljenosti tehničkih radionica, nedostatku pričuvnih dijelova i sklopova, starosti materijalno-tehničkih sredstava, dotrajalosti građevinskih objekata i infrastrukture.

Opslužništva vojarni nisu u potpunosti sposobna preuzeti poslove i obveze prema propisima. Nedostaci mogu rezultirati daljnjim opadanjem standarda života i rada u vojarnama te u nekim slučajevima dovesti u pitanje provođenje mjera sigurnosti i zaštite. Također je potrebno popraviti stanje elektroenergetskih i termoenergetskih postrojenja u nadziranim zapovjedništvima, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga kako bi se osigurala energetska učinkovitost postrojenja i sigurnost njihova rada u skladu s hrvatskim i europskim normama te važećim pravilima i uputama.

Uočena je i potreba za razradom metodologije realizacije izgradnje novih objekata od ideje do realizacije s razrađenim etapama i odgovornostima pojedinih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Inspekcijskim nadzorima uočeni su propusti u pripremi i vođenju projekata i projektnih zadataka visoke financijske vrijednosti, kao i dinamika praćenja realizacije i kontrole započetih projekata putem potpisanih ugovora. Na temelju ovih nadzora zatraženo je usklađivanje i dorada metodologije upravljanja kojima bi se upravljanje projektima prilagodilo personalnoj politici, politici upravljanja proračunskim sredstvima, dinamici nabave i ugovaranja te procesima donošenja odluka.

Poseban problem predstavljaju neperspektivna i višak perspektivnih vrsta ubojnih sredstava koje je potrebno zbrinuti kako bi se smanjio rizik od incidenta pri skladištenju, čuvanju, održavanju, prevoženju ili rukovanju jer njihovo zbrinjavanje zahtijeva znatna financijska sredstva i ljudske resurse.

Inspekcijskim nadzorima u području materijalno-financijskog poslovanja upozoreno je na niz nedostataka u procedurama i metodologiji. Financijska sredstva prilikom realizacije ugovora za nabavu roba i usluga uglavnom se troše namjenski i u visini odobrenih. Uočeni su problemi u kašnjenju postupaka nabave, sustavu izvješćivanja o stvorenim financijskim obvezama, analitici i evidenciji o realizacijama ugovora.

Upozoreno je i na nedostatke u organizaciji materijalno-financijskog poslovanja kod ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga s većim udjelom odobrenih sredstava u obrambenom proračunu kao i na nedostatke u primjeni postojećih propisa koji uređuju upravljanje materijalnim i financijskim resursima, njihovu praćenju i ažuriranju te proceduri predlaganja

novih propisa. Uočeni su i nedostaci u sustavu unutarnjih financijskih kontrola zbog kojih sustav nije postigao očekivane učinke.

Inspekcijskim nadzorom u pitanjima vezanim za sporove iz radno-pravnih odnosa upozoreno je na potrebe poboljšanja u procedurama prikupljanja i obrade podataka te analitike vezane uz tužbene zahtjeve i sudske odluke.

Predložene mjere za uklanjanje nedostataka, koje su proizašle iz provedenih inspekcijskih nadzora, bili su usmjeravani na poboljšanje učinkovitosti u području planiranja te zapovijedanja i rukovođenja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, a kako bi se ostvarili ciljevi zacrtani u dokumentima obrambenog planiranja.

Boljim planiranjem i spuštanjem ovlasti na niže razine moguće je bitno smanjiti broj izvanrednih zadaća koje nisu, prije svega u funkciji prioriteta, a troše ljudske i materijalne resurse. Za dio zadaća ne osiguravaju se financijska sredstva niti su te aktivnosti unesene u planove rada.

U skladu sa zakonskim i podzakonskim obavezama Inspektorat obrane je kontinuirano provodio inspekcijske nadzore nad izvršenjem poslova za koje su nadležni područni odjeli za poslove obrane s pripadajućim područnim odsjecima.

Nadzor naoružanja i mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti

U okviru obveza Republike Hrvatske definiranih međunarodnim sporazumima, ugovorima i konvencijama vezanih uz nadzor naoružanja 2011. godine ukupno su provedene 84 međunarodne aktivnosti.

Inspekcije provedene u okviru Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja potvrdile su da su se sve stranke u potpunosti pridržavale odredaba sporazuma. Ukupno je provedeno pet inspekcija na teritoriju drugih država stranaka, dok je Republika Hrvatska na svojem teritoriju prihvatila pet inspekcija.

Aktivnostima iz Bečkog dokumenta '99 provedene su sve planirane mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti. Republika Hrvatska je na temelju obveza po ovom dokumentu, od mogućih tri, prihvatila jednu inspekciju specificiranog područja, od Švicarske te je prihvaćena jedna evaluacijska posjeta u postrojbama Oružanih snaga od Švedske. U isto vrijeme, provedene su četiri inspekcije specificiranog područja i to u Srbiji, Crnoj Gori, Švedskoj i Austriji.

U provedbi Ugovora "Otvoreno nebo" (*Treaty on Open Skies*), uz suradnju s drugim državama članicama, provedena su dva motrilačka leta iznad Bosne i Hercegovine i Ukrajine, dok isto-

vremeno ni jedna od država članica nije provela motrilački let iznad teritorija Republike Hrvatske.

U području nadzora oružja za masovno uništenje Republika Hrvatska provodila je sve obveze prema univerzalnim ugovorima i konvencijama.

Ocjene i izvješća nakon inspekcija dokazuju da se Republika Hrvatska u potpunosti pridržavala preuzetih obveza iz sporazuma, ugovora i konvencija iz područja nadzora naoružanja.

Postupanje Vojne policije

Vojna policija je postupala u 440 događaja u kojima su sudjelovali pripadnici/ce Ministarstva obrane i Oružanih snaga. U navedenim događajima sudjelovalo je 799 sudionika/ca, što je u odnosu na 2010. godinu povećanje od 12,5%.

U događajima u kojima su sudjelovali pripadnici/ce Ministarstva obrane i Oružanih snaga ili u kojima je nastala šteta za Republiku Hrvatsku podneseno je 500 prijava, od čega 406 prema pripadnicima/ama Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Kriminalistička Vojna policija postupala je po ukupno 932 predmeta. Njihov rad rezultirao je podnošenjem 109 kaznenih prijava gdje je kazneno prijavljeno 140 osoba, zbog postojanja osnovane sumnje da je počinjeno 118 kaznenih djela.

Značajnija kriminalistička istraživanja u najvećem se broju predmeta odnose na sumnje da su raspolaganjem financijskim sredstvima, uporabom ljudskih i materijalnih resursa počinjene nezakonitosti i druge nepravilnosti. One su za posljedicu imale nanošenje materijalne štete Ministarstvu obrane i Oružanim snagama koja se u pojedinim predmetima kreće u iznosima od više milijuna kuna. Kriminalistička istraživanja provode se u stalnoj koordinaciji s Uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te Policijskim nacionalnim uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Pokazatelji kretanja kriminaliteta pokazuju da se oblici kriminaliteta mijenjaju te su sve više naglašeni aspekti gospodarskog i financijskog kriminaliteta.

Izvanredni događaji

Tijekom 2011. godine u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama zabilježeno je 10,4% izvanrednih događaja manje u odnosu na prethodnu godinu.

Najčešći uzrok (95%) izvanrednih događaja je ljudski faktor (nepažnja, namjera, slučajnost, alkoholizam i dr.) dok su preostali uzroci meteorološki uvjeti, životinje, elementarne nepogode i neispravnost materijalno-tehničkih sredstava.

Najveći broj izvanrednih događaja dogodio se u radnom vremenu (61,8%) tijekom provedbe zadaća i u postrojbi. Izvan postrojbe u slobodno vrijeme zabilježeno je 28,8% događaja, a ostali su se dogodili u postrojbi za vrijeme radnog vremena, izvan postrojbe u radno vrijeme, za vrijeme bolovanja i dr.

Prema statusu sudionika 58,8% bili su vojnici, 21% dočasnici, 10,3% časnici, 6,4% državni službenici i namještenici, 3% kadeti te 0,4% ročnici.

U međunarodnim operacijama zabilježeno je šest izvanrednih događaja u kojima je sudjelovalo devet pripadnika Oružanih snaga. Svih šest dogodili su se u mirovnoj operaciji ISAF u Afganistanu (pripadnici 17. HRVCON-a). Izvanredni događaji bili su: četiri nekontrolirana ispaljenja metka zbog neopreznog i nesavjesnog rukovanja oružjem (tri slučaja bez posljedica te jedan slučaj ranjavanje s teškom tjelesnom ozljedom), jedna nesreća s helikopterom (prilikom slijetanja helikoptera dvojica pripadnika HRVCON zadobila lake tjelesne ozljede) i jedan tjelesni sukob između dva pripadnika HRVCON-a (lake tjelesne ozljede i manja materijalna šteta).

Jedanaestorici pripadnika Oružanih snaga prekinuto je sudjelovanje u operaciji te su vraćeni u Republiku Hrvatsku. Od ukupnog broja za pet pripadnika sudjelovanje u operaciji/misiji prekinuto je zbog zdravstvenih problema (ISAF 3, UNDOF – Golanska visoravan 1 i UNIFIL – Libanon 1 pripadnik), za četiri pripadnika prekid sudjelovanja je nastupio zbog završetka mandata misije (UNMIS – Sudan), za jednog pripadnika zbog pokretanja stegovnog postupka u vezi nanošenja teške tjelesne ozljede zbog nepažljivog rukovanja oružjem (ISAF) i za jednog pripadnika na osobni zahtjev zbog obiteljskih razloga (ISAF).

Smrtno je stradalo ili umrlo 16 pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga (12 djelatnih vojnih osoba i četiri državna službenika i namještenika). Za vrijeme službe preminula su dvojica pripadnika Oružanih snaga, a izvan službe smrtno je stradalo ili preminulo 14. U dva slučaja prirodne smrti zabilježena tijekom radnog vremena (u službi) uzrok je bio srčani udar. Jedan slučaj smrti zabilježen je kod dočasnika tijekom motoričkih priprema, dok je časnik pilot umro nakon izvedenog probnog leta na protupožarnom avionu.

Dana 13. rujna 2011. zbog požara koji je zahvatio skladišne objekte u Vojno-skladišnom kompleksu „Pađene“ došlo je do eksplozije uskladištenih ubojnih sredstava (UbS) u kojoj je nastala veća materijalna šteta na objektima, materijalnoj imovini i uskladištenom UbS-u. Nitko od neposrednih sudionika izvanrednog događaja (stražarsko osiguranje i djelatnici/ce Bojne za opskrbu) u požaru i eksploziji nije ozlijeđen. Utvrđeno je da u sustavu rukovođenja i zapovijedanja nije bilo propusta koji bi bili u uzročno-posljedičnoj vezi s nastalim izvanrednim događajem, nego da se radi o višoj sili, požaru nastalom izvan vojno-skladišnog kompleksa.

U 2011. godini dogodile su se tri zrakoplovne nesreće. Nesreće hrvatskih zrakoplova-bespilotne letjelice Skylark i protupožarnog aviona Air Tractor AT-802 dogodile su se u Republici Hrvatskoj. Treća nesreća dogodila se tijekom provedbe zadaća u ISAF-u u Afganistanu u kojoj su u padu helikoptera Mi-8 MTV Afganistanske vojske članovi posade bili djelatnici Ministarstva obrane na dužnosti kopilota i letača-tehničara. Sva tri zrakoplova su izvan uporabe.

Stegovna odgovornost

Odlučujući o stegovnoj odgovornosti za ukupno 150 pripadnika/ca Oružanih snaga, Vojnostegovni sud je u 2011. godini održao 165 rasprava. Donijeto je 115 rješenja kojima je utvrđena stegovna odgovornost pripadnika/ca Oružanih snaga, 20 rješenja o oslobađanju od odgovornosti te 15 zaključaka o obustavi postupka.

U području odlučivanja o materijalnoj odgovornosti Vojnostegovni sud je u 2011. godini riješio ukupno 160 predmeta.

U 2011. godini Viši vojnostegovni sud odlučivao je u drugostupanjskom upravnom postupku po žalbama na rješenja o izrečenim stegovnim mjerama u 21 predmetu. U osam predmeta žalba je odbijena, u tri predmeta žalba je usvojena, a u deset predmeta prvostupanjsko rješenje je poništeno i predmet je vraćen na ponovni postupak.

U osam predmeta vođen je drugostupanjski postupak po žalbi na rješenje o udaljenju iz službe: u tri predmeta žalba stranke je odbijena, u četiri predmeta prvostupanjsko rješenje je poništeno i vraćeno na ponovni postupak, dok je u jednom predmetu žalba odbačena kao nepravodobna.

U postupcima o stegovnoj odgovornosti za stegovne prijestupe ukupno je vođeno 24 drugostupanjskih upravnih postupaka u kojima je u 13 žalbi odbijeno i potvrđeno prvostupanjsko rješenje, u četiri predmeta prvostupanjska rješenja su poništena i predmeti vraćeni Vojnostegovnom sudu na ponovni postupak, dok je u šest predmeta žalba usvojena i prvostupanjsko rješenje izmijenjeno, a u jednom predmetu žalba je odbačena kao nepravovremena.

Tadašnji Upravni sud Republike Hrvatske rješavao je u 13 predmeta protiv rješenja Višeg vojnostegovnog suda, od toga je u pet predmeta tužba tužitelja odbijena, dok je u osam predmeta još u tijeku postupak pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

Imovinsko pravni poslovi i upravni postupci

U području imovinsko pravnih poslova 2011. godine zaprimljen je 1601 novi predmet. Do 31. prosinca 2011. ukupno je bilo 15 556 predmeta. Prema vrstama sporova 33% su sporovi za naknadu štete, 32% su sporovi iz radnih odnosa, 18% su predmeti ovrhe, a 17% su sve ostale vrste sporova.

Od novih zaprimljenih predmeta 1082 (67%) se odnose na potraživanja iz radnog odnosa, odnosno isplate plaća s osnove prekovremenoga rada, a 519 predmeta (33%) odnosi se na ostale vrste imovinsko-pravnih potraživanja.

U 2011. godini temeljem pravomoćnih sudskih odluka isplaćeno je 77.340.535 kuna.

Sukcesija vojne imovine

Savjet za sukcesiju vojne imovine publicirao je studiju „Rekonstrukcija zapovjednog vrha JNA u razdoblju od siječnja 1990. do svibnja 1992. godine“. Studija je distribuirana državnim institucijama, a u domaćoj i stranoj stručnoj javnosti imala je pozitivan odjek.

Započeta je izrada studije o školskom brodu „Jadran“ koji se trenutno nalazi u posjedu Crne Gore. Izrada studije planira se u ovoj godini, a nastavit će se izradom analitičke i dokumentacijske podloge za pregovore s drugim državama sljednicama.

Arhiviranje i rad s muzejskom građom

Nedostatak uređenog spremišnog prostora u znatnoj mjeri otežava preuzimanje i zaštitu arhivskog i registraturnog gradiva, a njegovo čuvanje zbog loših uvjeta skladištenja odražava se na njegovu kvalitetu, uporabnu vrijednost i vijek trajanja.

Izdavanje potvrda o činjenicama koje su sadržane u izvornicima ili kopijama arhivskog gradiva rezultiralo je izdavanjem podataka (odgovora) na 710 zahtjeva. Osim toga, arhivsko gradivo koristi se za znanstveno-istraživačke, stručne i druge potrebe.

U Vojnom muzeju obavljali su se izvidi u cilju prikupljanja nove građe u fundus, muzeološka obrada prikupljene građe, pripreme izložbi, a ostvarena je i suradnja s drugim institucijama u pružanju stručne pomoći. Organizirano je deset izložbi u kojima se izlagala vojna tehnika iz fundusa muzeja, hrvatsko ratno znakovlje, ručno izrađeno oružje iz Domovinskog rata, hrvatska odlikovanja, a jedna izložba je bila vezana uz međunarodne operacije.

Restaurirani su oklopno borbena vozila iz Domovinskog rata imena *HRVATINA* i oklopno borbena vozila *HIIV*. Restaurirana su i dva tenka *T-55* postavljena u Osijeku i Zagrebu te oklopni transporter *M-60* koji je postavljen u Zagrebu.

Zaštita okoliša

Planiranje i provedba aktivnosti zaštite okoliša provode se sukladno zakonskoj regulativi iz područja zaštite okoliša i internim provedbenim propisima.

Zbrinjavanje otpada regulirano je ugovorima s tvrtkama koje imaju dozvolu za navedenu djelatnost. Zbrinjavanje korisnog otpada – sekundarnih sirovina vrši se putem koncesionara.

Izrada Registra onečišćenja okoliša provodi se s ovlaštenim tvrtkama i krajnjim korisnicima, a program praćenja stanja okoliša u skladu je sa zakonskom regulativnom i internim provedbenim aktima.

Monitoring okoliša provodi se kontinuirano na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ Slunj i to seizmološki monitoring i monitoring stanja zraka, rezultati su pokazali da je stanje okoliša vrlo dobro. U suradnji s civilnim inspekcijama iz područja zaštite okoliša, zaštite prirode i zaštite voda izvršen je inspekcijski nadzor vojnog poligona „Crvena zemlja“ Knin u rujnu 2011. godine. Stanje okoliša navedene lokacije po izvješćima nadležnih inspektora je vrlo dobro.

U sklopu provedbe međunarodne vojne vježbe *Immediate Response 2011* i priprema za *Immediate Respose 2012* te *Jackal Stone 2012* u planove su ugrađene mjere zaštite okoliša.

Tijekom 2011. godine nabavljen je uređaj za pročišćavanje otpadnih voda za jedan vojno-skladišni kompleks.

Ugovaraju se i planski provode radovi sječe šuma za izrade protupožarnih prosjeka na vojnim lokacijama. Sklopljen je ugovor za potrebe protupožarne zaštite vojnih lokacija koji će regulirati ispunjavanje zakonskih obveza ispitivanja i mjerenja u području protupožarne zaštite,

zbrinjavanja halona koji su se koristili u protupožarnim aparatima sukladno direktivi EU-a i propisima Republike Hrvatske kao i za servis stabilnih instalacija za gašenje požara, a nabavljena je i potrebna protupožarna oprema.

Odnosi s javnošću i informiranje

Informiranje javnosti o aktivnostima obrambenog sustava, osim kroz redovito izvješćivanje šire javnosti o aktivnostima Oružanih snaga bilo je usmjereno i na promidžbu Oružanih snaga te je stoga predstavljalo i jedan od značajnih elemenata u privlačenju osoblja. I dalje su implementacija preporuka NATO-a iz područja odnosa s javnošću, stalna edukacija časnika/ca za odnose s javnošću, kao i aktivnije korištenje raspoloživih kanala komunikacije, uz proaktivni pristup u radu s medijima bile glavne značajke rada na području informiranja i odnosa s javnošću.

Osim više od 700 najava, priopćenja i vijesti objavljenih u 2011. godini, u redovitoj komunikaciji s građanima, predstavnicima udruga, medijima i drugim tijelima javne vlasti, odgovoreno je na više od 4000 različitih upita, zahtjeva i slično, što predstavlja povećanje u odnosu na 2010. godinu. Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama zaprimljena su 46 zahtjeva, od kojih su 43 obrađena (33 zahtjeva prihvaćena, a 10 ih je odbijeno), dok su tri zahtjeva još u postupku rješavanja.

Dušobrižništvo u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama

U Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj djeluju 22 vojne kapelanije u kojima je raspoređen 21 vojni kapelan. Vojni kapelani su kontinuirano uključeni u međunarodnu operaciju u Afganistanu gdje pružaju duhovnu skrb vojnicima/kinjama iz hrvatskog kontingenta i vojnicima/kinjama iz drugih zemalja.

Nastavljena je koordinacija i suradnja s Komisijom za odnose s vjerskim zajednicama Vlade Republike Hrvatske. Na temelju Protokola o dušobrižničkoj skrbi pripadnika Oružanih snaga islamske vjeroispovijesti provodi se duhovna skrb za djelatnike islamske vjeroispovijesti.

Po 19. put pripadnici/ce Oružanih snaga i policije hodočastili su u Nacionalno svetište Mariju Bistricu te u Lourdes u sklopu 53. međunarodnog vojnog hodočašća s više od 780 sudionika/ca.

Priprema hrvatskih pripadnika/ca za međunarodne operacije obuhvaća i upoznavanje s islamskom kulturom, o čemu ih upoznaje Mešihat Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj u suradnji s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj .

6. IZVJEŠĆE O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2011. GODINU

Civilna obrana

Civilna obrana dio je obrambenog sustava koju čini sustav institucija i aktivnosti koju provode tijela državne vlasti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe nositelji obrambenih priprema te organizacije za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara. Središnja tijela državne uprave, županije i Grad Zagreb u području obrane provode obrambene pripreme u svojem djelokrugu rada te prate provedbu obrambenih priprema u pravnim osobama nositeljima obrambenih priprema, pružaju stručnu pomoć te provode upravni nadzor.

Obrambene pripreme

U skladu sa Zakonom o obrani nositelji obrambenih priprema, u skladu sa svojim nadležnostima u području obrane, dužni su pratiti provedbu obrambenih priprema te o tome jedanput godišnje izvijestiti Vladu Republike Hrvatske. Izvješća o stanju obrambenih priprema središnja tijela državne uprave dostavljaju Vladi Republike Hrvatske preko Ministarstva obrane.

Središnja tijela državne uprave, županije i Grad Zagreb pratili su provedbu obrambenih priprema iz vlastitog djelokruga rada te u pravnim osobama, nositeljima obrambenih priprema pružali odgovarajuću stručnu pomoć i pratili stanje uređenosti planskih dokumenata.

Plan obrane Republike Hrvatske

Plan obrane Republike Hrvatske jedan je od temeljnih dokumenata u području obrane. Plan obrane Republike Hrvatske skup je dokumenata na temelju kojih nositelji obrambenih priprema planiraju vlastito sudjelovanje u pripremama za ostvarivanje ciljeva obrane bez obzira na područje njihove nadležnosti u okviru obrambenog sustava.

Na temelju Metodologije za izradu planova obrane, Ministarstvo obrane određeno je za nositelja i koordinatora izrade Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske. Ministar obrane donio je Odluku o izradi Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske čime je započet proces izrade Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske. U izradi Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske sudjeluju i predstavnici ostalih središnjih tijela državne uprave.

Ministarstvo obrane u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave izradilo je prijedloge podzakonskih akata, a koji predstavljaju osnovni okvir za izradu Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske.

Osim toga, Ministarstvo obrane izradilo je Procjenu mogućih ratnih i drugih opasnosti kojima se ugrožava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske i Procjenu obrambenih potreba u ratnom stanju koje prethode izradi Plana obrane Republike Hrvatske.

Ministarstvo obrane osim poslova i zadaća koji se odnose na izradu Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske pružalo je stručnu pomoć nositeljima obrambenih priprema na svim razinama, prema njihovim zahtjevima, a u sklopu provođenja vlastitih obveza i zadaća u području obrane.

Inspekcijski nadzor civilne obrane

Inspektorat obrane je tijekom 2011. godine provodio inspekcijske nadzore dokumenata kojima se utvrđuje i na temelju kojih se provodi zaštita objekata posebno važnih za obranu. Inspekcijski nadzori provedeni su sukladno Godišnjem planu Inspektorata obrane i Odluci glavnog inspektora obrane.

Inspektorat obrane je kontinuirano pratio proces izrade Prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske i provođenje drugih aktivnosti koje se odnose na izvršenje poslova nadležnih institucija i ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane radi izvršenja zadaća propisanih Zakonom o obrani i Metodologijom za izradu planova obrane.

Inspekcijske nadzore kojima bi bile obuhvaćene obrambene pripreme nositelja obrambenih priprema te ostvarivanje Plana obrane Republike Hrvatske Inspektorat obrane provodit će nakon stjecanja uvjeta propisanih zakonskim i podzakonskim propisima.

Međunarodne aktivnosti

Ministarstvo obrane sudjelovalo je u pripremi i provedbi simulacijske civilno-vojne vježbe NATO-a *CMX 11 (Crisis Management Exercise)* koja je održana od 19. do 26. listopada 2011, a provodi se radi uvježbavanja procedura kriznog upravljanja na strateškoj političkoj razini, uvježbavanja i provjeravanja postojećih mehanizama političkih i vojnih konzultacija i procesa donošenja odluka u kriznim situacijama unutar NATO-a te prema zemljama-partnerima, kao i poboljšanja međusobne koordinacije nacionalnih sustava i procedura.

7. GLAVNA POSTIGNUĆA U 2011. GODINI

Unatoč poteškoćama u funkcioniranju obrambenog sustava koji nastaju zbog nedostatnih financijskih sredstava u obrambenom proračunu, Oružane snage ispunjavaju svoju temeljnu misiju obrane suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska nastavlja s integriranjem u NATO transformacijom obrambenog sustava, implementacijom Ciljeva snaga te drugim mehanizmima i procesima radi dostizanja interoperabilnosti Oružanih snaga sa Saveznicima.

Republika Hrvatska daje doprinos aktivnim angažiranjem i sudjelovanjem Oružanih snaga u konceptu borbenih skupina EU-a. Sudjelovanje u međunarodnim operacijama EU-a odvija se uspješno na različitim razinama od potpore, suradnje i davanja usluga sve do, u manjem opsegu, sudjelovanja pripadnika/ca Oružanih snaga u mirovnim operacijama te planiranja zajedničkih snaga.

U 2011. godini Republika Hrvatska je sudjelovala u međunarodnim operacijama UN-a, NATO-a i EU-a. Pripadnici/ce Oružanih snaga tako potvrđuju spremnost Republike Hrvatske za davanje doprinosa izgradnji mira, sigurnosti i stabilnosti diljem svijeta. Na ovaj način Republika Hrvatska profilira se kao pouzdan partner zemljama članicama i aspiranticama euroatlanskih integracija, koja je spremna dijeliti odgovornosti i zajedno sa saveznicima i partnerima odgovoriti sigurnosnim izazovima.

Iako ovakvo sudjelovanje u međunarodnim operacijama u značajnoj mjeri opterećuje proračun, Republika Hrvatska nastavlja davati aktivni doprinos izgradnji mira, stabilnosti i sigurnosti, a pripadnici/ce Oružanih snaga potvrdili su se kao sposobni i spremni partneri u provedbi zadaća u zahtjevnim uvjetima međunarodnih operacija. Razvijanje sposobnosti za sudjelovanje u međunarodnim operacijama povratno ima pozitivan utjecaj na razvoj ukupnih obrambenih sposobnosti nužnih za izvršenje nacionalnih zadaća.

U okvirima u kojima to dopuštaju financijska i materijalna sredstva nastavljene su aktivnosti daljnjeg unaprjeđivanja opremanja, obuke, vođenja, zapovijedanja i nadzora u pripremi i provedbi operacija.

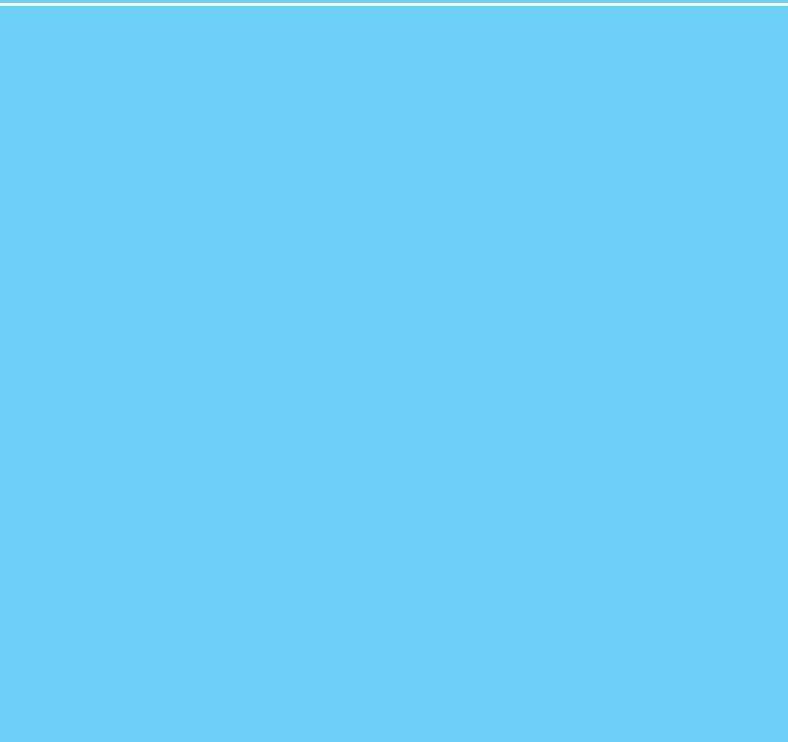
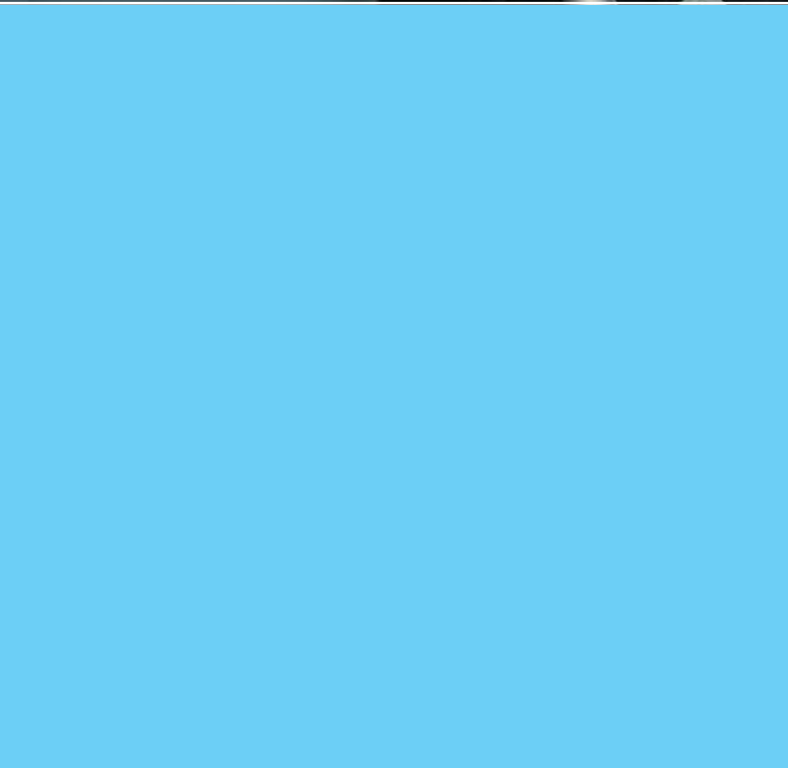

Republika Hrvatska započela je intenzivno razvijati Školu vojne policije u Afganistanu pozivajući zemlje u regiji na suradnju. Vođenje ovog projekta kvalitativni je pomak u sudjelovanju pripadnika/ca Oružanih snaga od izravne prema ekspertnoj potpori, a predstavlja i značajan doprinos u regionalnoj suradnji. Inicijative poput ovih potvrđuju stavljanje fokusa daljnjeg hrvatskog angažmana u Afganistanu na obuku afganistanskih snaga sigurnosti i stvaranju preduvjeta za održivi mir u Afganistanu.

U razvoj sposobnosti Oružanih snaga uključeni su hrvatski gospodarski kapaciteti kroz projekte opremanja i modernizacije u opsegu u kojem su to omogućavala raspoloživa financijska sredstva. Nastavljena je proizvodnja i integracija borbenih oklopnih vozila, razvoj i proizvodnja domaće jurišne puške te prikrivnih odora, vojničkih čizama, borbenih obroka i druge vojne opreme koja svojom kvalitetom zadovoljava standarde potrebne za provedbu zadaća u uvjetima u kojima pripadnici/ce Oružanih snaga djeluju.

Projekt proizvodnje i integracije borbenih oklopnih vozila predstavlja okosnicu razvoja sposobnosti HKoV-a te u ovoj i protekloj godini na njega odlazi najveći dio sredstava namijenjen za opremanje i modernizaciju. Iako je proteklih godina došlo do smanjenja proračuna pa je vrijednost projekta proporcionalno porasla u udjelu proračuna, on se kao projekt od visoke važnosti nastavlja. U 2011. godini iz Državnog proračuna osigurana dodatna sredstva za njegov nesmetani nastavak.

Sudjelovanjem u pomoći civilnim institucijama pripadnici/ce Oružanih snaga dali su izniman doprinos spašavanju ljudskih života, sprječavanju i ublažavanju posljedica elementarnih nepogoda i nesreća većih razmjera. Pripadnici/ce Oružanih snaga sudjelovali su u zahtjevnoj protupožarnoj sezoni, zračnom prijevozu životno ugroženih osoba i organa za transplantaciju, potragama i spašavanju na nepristupačnim terenima i na moru, logističkoj potpori te u izgradnji i uređenju komunalne infrastrukture.

8. KLJUČNI IZAZOVI I SMJEROVI RAZVOJA U IDUĆEM RAZDOBLJU

Kao i prethodnih godina obrambeni sustav funkcionira u uvjetima u kojima visina obrambenog proračuna usporava planirani razvoj Oružanih snaga. Istovremeno, povećavaju se zahtjevi za posjedovanjem onih obrambenih sposobnosti kojima će Republika Hrvatska moći odgovoriti na sadašnje i buduće sigurnosne prijetnje.

Funkcioniranje u uvjetima nedostatnih financijskih sredstava uz velike poteškoće, uštede i odricanja omogućuje ispunjavanje tek minimuma zahtjeva za opremanjem i modernizacijom te prijemom novog osoblja. Uštedama na drugim troškovima kako bi se ostvario kakav-takav razvoj iz godine u godinu ostavljaju posljedice u području materijalnog održavanja opreme, objekata i infrastrukture u obrambenom sustavu. Ove okolnosti zahtijevaju pojačane napore i trošenje postojećih ljudskih i materijalnih resursa uz minimalno obnavljanje te je dugoročno neodrživo.

Glavni napori obrambenog sustava u predstojećem razdoblju usmjerit će se na sljedeće ciljeve:

Razvijati sposobnosti Oružanih snaga sukladno preuzetim obvezama, usvojenim Ciljevima snaga te drugim zadaćama koje proizlaze iz članstva u NATO-u. Proces integracije u NATO ostaje i dalje jedan od najviših prioriteta u obrambenom sustavu. Poseban naglasak u procesu integracije dat će se implementaciji Ciljeva snaga, sudjelovanju u zajedničkim operacijama i razvoju Potpore zemlje domaćina čime će se Republika Hrvatska i dalje afirmirati kao pouzdan i sposoban saveznik. Republika Hrvatska nastavit će podupirati Zajedničku europsku sigurnosnu i obrambenu politiku, posebice sudjelovanjem u borbenim skupinama EU-a kao i sudjelovanjem u operacijama EU-a. Osim usmjerenja prema članicama NATO-a i EU-a međunarodna suradnja usmjeravat će se i prema zemljama Jugoistočne Europe sudjelovanjem u regionalnim inicijativama, forumima i međunarodnim organizacijama dajući doprinos regionalnoj sigurnosti. Osim postojećih resursa iskoristit će se i nove mogućnosti razvoja sposobnosti koje se očituju u međunarodnim inicijativama i zajedničkim projektima, prvenstveno kroz NATO i EU.

Uspostaviti ciljanu strukturu i brojčanu veličinu pripadnika/ca Oružanih snaga sukladno novom ustroju – smanjenje broja djelatnika/ca u Glavnom stožeru Oružanih snaga i zapovjedništvima. Jedna od prvih aktivnosti izgradnje učinkovitijeg i racionalnijeg obrambenog sustava je preustrojavanje Ministarstva obrane i Glavnog stožera Oružanih snaga, a zatim i cjelokupnih Oružanih snaga. Očekivani učinci u povećanju učinkovitosti i smanjenju troškova funkcioniranja sustava pojačat će se i reformama u području upravljanja personalnim i materijalnim resursima. Poboľšat će se struktura obrambenog proračuna na način da će se smanjiti udio troškova za osoblje i funkcioniranje Oružanih snaga, a povećat će se izdvajanja za opremanje i modernizaciju. Profesionalni razvoj osoblja bit će, u prvom redu kroz izobrazbu i obuku, jednu od najvažnijih okosnica razvoja ljudskog potencijala u Oružanim snagama. Sustav jedinstvenog upravljanja osobljem kontinuirano će se nadograđivati i poboljšavati sukladno planskim dokumentima te potrebama i zahtjevima koji se pred njega postavljaju, a razmotrit će se daljnja preraspodjela ovlasti unutar sustava za upravljanje osobljem. Daljnjim planskim pribavljanjem, promaknućima i izdvajanjem osoblja održavat će se tražena brojčana veličina i struktura Oružanih snaga.

Sudjelovati u mirovnim operacijama i misijama s približno istim sposobnostima kao i 2011. godine. Posebna pozornost i dalje će se posvećivati ljudima i to u prvom redu sigurnosti pripadnika/ca Oružanih snaga u međunarodnim operacijama, kroz njihovu obuku i opremanje.

Nastaviti pružati pomoć civilnim institucijama u zemlji u opsegu u kojem to bude potrebno. Oružane snage nastavit će pružati značajnu pomoć civilnim institucijama, prvenstveno u zadacima gašenja požara, hitnim medicinskim prevoženjima, traganju i spašavanju te pomoći u nesrećama i katastrofama.

Unaprijediti obuku kroz sustav borbeno usredotočene obuke. Obuka u Oružanim snagama bit će pojačana i usredotočena prvenstveno na razvoj sposobnosti za vođenje oružane borbe u ispunjavanju temeljne misije u obrani zemlje. Iz tih sposobnosti će proizlaziti i sposobnosti za sudjelovanje u međunarodnim operacijama. Potencijal Oružanih snaga nastavit će se koristiti i u potpori civilnim institucijama. Glavni izazov u predstojećem razdoblju je koordinirana izgradnja Oružanih snaga koje će u svim komponentama biti učinkovite i sposobne za obavljanje najzahtjevnijih zadataka.

Započeti izgradnju obalnih ophodnih brodova kao ključnog preduvjeta za razvoj sposobnosti Obalne straže u zaštiti interesa Republike Hrvatske na moru.

Donijeti odluku o sposobnosti potpunog nadzora zračnog prostora Republike Hrvatske (Air Policing). U predstojećem razdoblju donijet će se odluka o nabavi borbenih aviona, a do donošenja konačne odluke na temelju zaključka Vijeća za obranu ispitat će se mogućnosti i opravdanost produljenja životnog vijeka postojećih zrakoplova MiG-21.

Nastaviti s izgradnjom i ustrojavanjem objekata za skladištenje i čuvanje zaliha ubojnih sredstava na predviđenim lokacijama kako bi se okrupnili skladišni kapaciteti, povećala sigurnost i zaštita ljudi i materijalnih dobara te smanjili financijski troškovi. Sadašnje stanje objekata i infrastrukture, njihova starost i istrošenost te nedostatan održavanje jedan je od najvećih izazova. Zbog nedostatnih sredstava i nesustavnog ulaganja u održavanje pojavljuje se niz problema u funkcioniranju Oružanih snaga koje u budućnosti mogu ugroziti i spremnost za izvršenje zadataka. Usvojit će se prostorni plan i započeti sustavna izgradnja objekata i infrastrukture za funkcioniranje, smještaj, obuku i rad zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga, u vojarni Petrinja i na poligonu Gašinci. Istovremeno, ubrzat će se proces otpisa i zbrinjavanja neperspektivne tehnike kao i viškova UbS-a zbog daljnje racionalizacije ukupnih troškova angažiranog osoblja i drugih resursa.

Provesti reforme koje će usmjeriti budući razvoj Oružanih snaga u skladu s potrebama i mogućnostima Republike Hrvatske. U predstojećem razdoblju reforme sustava će omogućiti i precizno usmjeriti razvoj Oružanih snaga u izgradnju kritičnih nedostajućih sposobnosti uz održavanje funkcioniranja sustava u ispunjavanju njegovih misija i zadaća. Izradit će se novi Dugoročni plan razvoja, koji usvaja Hrvatski sabor, s projekcijom razvoja obrambenih sposobnosti potrebnih za provedbu misija i zadaća Oružanih snaga u sljedećih deset godina u okvirima raspoloživog obrambenog proračuna. Strukturne reforme i transformacija obrambenog sustava te nove okolnosti i zahtjevi koji se postavljaju pred obrambeni sustav podrazumijevaju i promjene zakonske regulative u području obrane. U predstojećem razdoblju izradit će se prijedlozi zakona (Zakon o obrani i Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske).

Osiguravati opremanje Oružanih snaga koliko je to moguće kroz hrvatsko gospodarstvo. Na taj način dat će se razvojni poticaj hrvatskom gospodarstvu i istovremeno otvoriti mogućnosti transfera naprednih tehnologija, usvajanja standarda i izvoza domaće vojne opreme. Osim nastavka suradnje obrambenog sustava i tvrtki prema dosad uspješnim modelima opremanja borbenim oklopnim vozilom, domaćom jurišnom puškom i drugom opremom planira se pokretanje i drugih projekata poput izgradnje dvaju obalnih ophodnih brodova, modernizacija i osposobljavanje broda za intervencije u slučaju nesreća na moru s posljedicama po okoliš, servisiranje helikoptera, izgradnja i poboljšanje smještajnih i skladišnih objekata (vojarna u Petrinji, vojno-skladišni objekti) te drugih projekata sukladno raspoloživim sredstvima koja će biti dopunjena ostvarivanjem ušteda kroz personalne, materijalne i organizacijske reforme. Zahtjevniji projekti realizirat će se suradnjom sa saveznicima kroz međunarodne inicijative i zajedničke projekte.

Jačati upravljačke procese i odgovornosti. Daljnjim unaprjeđivanjem nadzornih i posebno analitičkih funkcija u obrambenom sustavu podupirat će se upravljački procesi u donošenju utemeljenih i kompetentnih odluka. Uklonit će se i sankcionirati uočene nepravilnosti i eventualne nezakonitosti u poslovanju koje su opterećivale funkcioniranje Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Cjelokupne aktivnosti u Oružanim snagama bit će primarno usmjerene na razvoj odgovarajućih sposobnosti za ostvarivanje misija i zadaća s posebnim naglaskom na implementaciju Ciljeva snaga.

ZAKLJUČAK

Spremnost obrambenog sustava Republike Hrvatske, provođenje kadrovske politike i ukupno stanje u Oružanim snagama pokazuje da Republika Hrvatska ima i razvija obrambeni sustav primjeren potrebama, razini ugroza i izazovima s kojima se suočava.

Oružane snage u okviru obrambenog sustava razvijaju sposobnosti namijenjene vlastitim obrambenim i sigurnosnim potrebama. Oružane snage se u osnovi oblikuju i pripremaju za ispunjavanje misije zaštite suvereniteta Republike Hrvatske, obrane Republike Hrvatske i obrane saveznika. Sposobnosti koje se razvijaju za potrebe ove misije predstavljaju osnovu za razvoj sposobnosti potrebnih za izvršenje i svih ostalih misija.

Obrambeni sustav funkcionira u uvjetima u kojima visina obrambenog proračuna uspoređiva planirani razvoj Oružanih snaga. U takvim uvjetima sustav se prilagođavao štednjom i racionalizacijom u svim područjima od opremanja i modernizacije do materijalnih i personalnih troškova na način da temeljne misije Oružanih snaga u obrani zemlje, doprinos izgradnji mira i međunarodne sigurnosti te pomoći civilnim institucijama nisu ugrožene.

Provedba reformi obrambenog sustava usmjeravat će se i dalje na stvaranje suvremeno opremljenih i učinkovitih Oružanih snaga.

U svim elementima obrambenoga sustava nastavit će se poboljšanja u ostvarivanju misija i zadaća koje su obrambenom sustavu povjerene.

PREGLED KRATICA

Hrvatski naziv	Akronim	Engleski naziv
	AAT	Air Advisory Team
Savezničko Zapovjedništvo za operacije	ACO	Allied Command Operations
Savezničko Zapovjedništvo za transformaciju	ACT	Allied Command Transformation
	AGS	Alliance Ground Surveillance
Afganistanska nacionalna vojska	ANA	Afghan National Army
Dugoročni plan razvoja	DPR	
Državni službenici i namještenici	DSiN	
Djelatna vojna osoba	DVO	
Europska unija	EU	European Union
Borbena skupina EU	EUBG	EU Battlegroup
Vojni odbor Europske unije	EUMC	
Ciljevi snaga	FG	Force Goals
	HIP	Helicopter Task Force
Hrvatska kopnena vojska	HKoV	
Visokomobilno višenamjensko vozilo na kotačima	HMMWV	High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle
Potporna zemlje domaćina	HNS	Host Nation Support
Zapovjedništvo	HQ	Headquarters
Hrvatska ratna mornarica	HRM	
Hrvatski kontingent	HRVCON	
Hrvatska vojna norma	HRVN	
Hrvatsko vojno učilište	HVU	
Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana	HRZ i PZO	
	ISAF	International Security Assistance Force
Središte za združenu raščlambu i naučene lekcije	JALLC	Joint Analysis Lessons Learned Centre
Međunarodne mirovne snage za Kosovo	KFOR	
	MHI	Multinational Helicopter Initiative
Međunarodne kopnene snage	MLF	Multinational Land Forces
Zapovjedništvo Multinacionalnih kopnenih snaga	MLF HQ	Multinational Land Forces
Međunarodna vojna operacija	MVO	
Organizacija Sjevernoatlantskog ugovora	NATO	North Atlantic Treaty Organization
NATO-ov sustav protuzračne obrane	NATINADS	
Namjenski organizirane snage	NOS	
NATO snage brzog odgovora	NRF	NATO Response Force
Vojni obučni tim	OMLT	Operational Mentor and Liaison Team
Oružane snage Republike Hrvatske	OS RH	
Saveznička operacija u Libiji	OUP	Operation Unified Protector
Sporazum o standardizaciji	STANAG	Standardization Agreement
Ubojna sredstva	UbS	
Ujedinjeni narodi	UN	United Nations
Mirovna misija UN-a na Golanskoj visoravni	UNDOF	
Virtualno regionalno središte za kontrolu pomorskog prometa	V-RMTC	Virtual Regional Maritime Traffic Centre
Vojno stručna specijalnost	VSSp	
Zapovjedno operativno središte	ZOS	
Zajednička sigurnosna i obrambena politika	ZSOP/CSDP	Common Security and Defense Policy

**PREGLED MEĐUNARODNIH I INTERGRANSKIH VOJNIH VJEŽBI I VJEŽBI
PROVEDENIH U PRIPREMI ZA MEĐUNARODNE OPERACIJE TIJEKOM 2011.**

R.B	NAZIV	DATUM I MJESTO	SVRHA AKTIVNOSTI
1.	BLACK BEAR 11	Rujan 2011. Vojni poligon „Lešt“, Slovačka	Povećanje interoperabilnosti, postizanje pune operativne sposobnosti postrojbi i pojedinaca za provedbu zadaća u međunarodnom okružju.
2.	STEADFAST INDICATOR 11	Listopad 2011. Rumunjska , Oradea	Skupna obuka s ciljem povećanja sposobnosti u planiranju i provedbi NATO operacija.
3.	HRVATSKI PONOS 11/1	Siječanj 2011. Vojni poligon Gašinci	Vježba sastavnica koje se upućuju u ISAF u okviru 17. HRVCON
4.	HRVATSKI PONOS 11/2	Kolovoz 2011. Vojni poligon Slunj	Vježba sastavnica koje se upućuju u ISAF u okviru 18. HRVCON
5.	IMMEDIATE RESPONSE 11	Lipanj 2011. Vojni poligon Slunj	Obuka i uvježbavanje postrojbi u sastavu multinacionalne bojne kopnene vojske.
6.	CROMINN 11	Lipanj/srpanj 2011. Minnesota Camp Ripley, SAD	Razmjena iskustava u planiranju i provedbi obuke i vježbi za međunarodne operacije na taktičkoj razini.
7.	UDAR 11	Listopad 2011. Vojni poligon Slunj	Vježba deklariranih postrojbi HKoV-a.
8.	ADRION 11 LIVEX/CAX	Lipanj 2011. Bar, Crna Gora	Uvježbavanje NATO procedura i postupaka u provedbi pomorskih operacija.
9.	PHOENIX EXPRESS 11	Svibanj/lipanj 2011. Souda Bay, Kreta, Grčka, Augusta, Italija.	Uvježbavanje procedura i postupaka u operacijama nadzora mora i jačanja pomorske sigurnosti.
10.	SABLJA 11	Travanj 2011. Delnice	Uvježbavanje deklariranih snaga.
11.	BRILLIANT SWORD 11	Rujan 2011. Alicante, Španjolska	Integracija, uvježbavanje i ocjenjivanje snaga za NRF 2012.
12.	STEADFAST JUNCTURE 11	Listopad/studenj 2011. Alicante, Španjolska Ulsnes, Norveška	Završno uvježbavanje i NATO certifikacija cjelokupnog sastava snaga za NRF 2012.
13.	JACKAL STONE 11	Rujan 2011. Targu Mures i Constanta, Rumunjska	Povećanje sposobnosti u planiranju i provedbi zadaća, interoperabilnosti te uvježbavanje borbenih timova.
14.	MOVCON EX 11	Lipanj 2011. Sofia, Bugarska	Uvježbavanje logističkih časnika/ca prometne službe za provedbu zadaća unutar međunarodne integrirane logističke postrojbe.
15.	IEL MILU 11	Studenj 2011. Požega	Uvježbavanje stožernog osoblja u zapovjedništvu IEL MILU i vodu za horizontalne konstrukcije.
16.	LOGEX 11	SAD, Albanija, Makedonija, BiH, Srbija, Ukrajina, Hrvatska	Uvježbavanje logističkih časnika iz zemalja A-5 inicijative
17.	NOREX 11	SAD, Norveška, Hrvatska	Razmjena iskustava u provedbi obuke i vježbi za borbene postrojbe i postrojbe borbene potpore
18.	CMX 11	Sve članice NATO-a	Testiranje postojećih i razvojnih koncepata kriznog upravljanja te relevantnih nacionalnih sustava i procedura
19.	CAX 11	Hrvatska	Osposobljavanje polaznika škola za sudjelovanje u pripremi i provedbi operacija
20.	HARPUN 11	Hrvatska	Uvježbavanje planiranja i vođenja operacija na moru
21.	SABLJA 11 (1&2)	Hrvatska	Ocjenjivanje deklariranih snaga
22.	ŠTIT 11	Hrvatska	Trenažna, ispitno-školska i bojna gađanja ciljeva u zračnom prostoru

PRIKAZ SUDJELOVANJA PRIPADNIKA/CA ORUŽANIH SNAGA U OPERACIJAMA NATO-a I EU-a U 2011.

Operacije NATO-a							
R. br.	Naziv operacije	Vrsta operacije	Geografska zona odvijanja operacije	Ukupni broj sudionika/ca po rotaciji	Broj sudionica	Redni broj rotacija	
1.	ISAF	mirovnna operacija	Afganistan	319/330/340	7/10/13	16., 17., 18.	
2.	KFOR	mirovnna operacija	Kosovo	20/20/22	1/1/	6., 7., 8.	
3.	OUP	mirovnna operacija	Libija			2	
4.	OAE	borba protiv međunarodnog terorizma	Sredozemlje				

Operacije EU-a						
R. br.	Naziv operacije	Vrsta operacije	Geografska zona odvijanja operacije	Ukupni broj sudionika/ca	Broj sudionica	Broj sudionica
1.	EU NAVFOR Somalia (ATALANTA)	mirovnna operacija	Rog Afrike, Adenski zaljev	3	1	
2.	ALTHEA/BiH	mirovnna operacija	Bosna i Hercegovina			
3.	EULEX KOSOVO	civilna misija	Kosovo			

PRIKAZ SUDJELOVANJA PRIPADNIKA/CA ORUŽANIH SNAGA U MIROVNIM MISIJAMA UN-a U 2011.

UN mirovna misija	Sadašnji mandat (br. Rezolucije VS)	Početak sudjelovanja Republike Hrvatske	Broj pozicija Oružanih snaga	Sudjelovanje pripadnika/ca Oružanih snaga tijekom 2011. godine prema dužnostima			Broj pripadnika Oružanih snaga	
				VOJNI PROMATRAČI	STOŽERNO OSOBLJE	POSTROJBA		
UNMOGIP Indija/Pakistan	307 (21.12.1971.)	Kolovoz 2002.	9 – časnici/ce	18			1	
MINURSO Zap. Sahara	1979 (27.04.2011.)	Prosinac 2002.	7 – časnici/ce	14			1	
UNMIL Liberija	2008 (16.09.2011.)	Listopad 2003.	2 - časnici/ce		4			
UNFICYP Cipar	2026 (14.12.2011.)	Kolovoz 2004.	2 - časnici/ce	4			1	
UNMIS Sudan	1978 (27.04.2011.)	Travanj 2005.	4* - časnici/ce		7			
UNIFIL Libanon	2004 (30.08.2011.)	Srpanj 2007.	1 – časnik/ca		2			
UNDOF Golanska visoravan	2028 (21.12.2011.)	Svibanj 2008.	95 (časnici/ce, dočasnici/ce, vojnici/kinje)		2		16	
UKUPNO PREMA KATEGORIJAMA				120	36	15	281	19
UKUPNO TIJEKOM 2011. GODINE				332			19	

* UN mirovna misija UNMIS je završena rezolucijom broj 1997 od 11. 7. 2011. i od tada osoblje nije upućivano u misiju

PREGLED PLANA I IZVRŠENJA OBRAMBENOG PRORAČUNA U 2011.

OPIS	PLAN 2011.		IZVRŠENJE 2011.	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
	1	2		
Financijski plan MORH-a		5.059.132.617	5.037.612.533	99,6
Aktivnosti na pozicijama Ministarstva financija		57.292.940	51.295.135	89,5
UKUPNO OBRAMBENI PRORAČUN		5.116.425.557	5.088.907.668	99,5

PREGLED IZMJENA OBRAMBENOG PRORAČUNA MINISTARSTVA OBRANE U 2011.

OPIS	NN 140/10		NN 85/11	NN 122/11
	1	2		
Financijski plan MORH-a		4.969.836.217	4.914.132.617	5.059.132.617
Aktivnosti na pozicijama Ministarstva financija		57.292.940	57.292.940	57.292.940
UKUPNO OBRAMBENI PRORAČUN		5.027.129.157	4.971.425.557	5.116.425.557

OSTVARENI PRIHODI I PRIMICI MINISTARSTVA OBRANE U 2011.

OPIS	PLAN 2011.	OSTVARENJE	OSTVARENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika proračuna	5.001.734.327	4.982.844.608	99,6
Ostali prihodi	57.398.290	50.454.053	87,9
UKUPNO PRIHODI	5.059.132.617	5.033.298.661	99,5

IZVRŠENI RASHODI I IZDACI MINISTARSTVA OBRANE PO RAČUNIMA U 2011.

Naziv računa	PLAN 2011.	IZVRŠENJE 2011.	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
31 Rashodi za zaposlene	2.899.877.492	2.902.852.910	100,1
32 Materijalni rashodi	2.091.728.198	2.054.582.092	98,2
34 Financijski rashodi	41.725.000	46.540.682	111,5
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	9.232.000	8.880.201	96,2
38 Ostali rashodi	406.000	8.592.721	2.116,4
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	16.163.927	16.163.927	100,0
UKUPNO RASHODI I IZDACI	5.059.132.617	5.037.612.533	99,6

IZVRŠENI RASHODI I IZDACI MINISTARSTVA OBRANE PO PRORAČUNSKIM GLAVAMA U 2011.

PRORAČUNSKE GLAVE	PLAN 2011.	IZVRŠENJE 2011.	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
05 Upravni dio	746.547.862	714.206.001	95,7
10 Hrvatska kopnena vojska	2.450.716.214	2.454.733.763	100,2
15 Hrvatska ratna mornarica	313.996.997	316.164.940	100,7
20 Hrvatsko ratno zrakoplovstvo	490.312.329	484.748.172	98,9
35 Izvangranske ustrojstvene jedinice	267.762.551	265.228.205	99,1
40 Hrvatsko vojno učilište	127.324.377	126.445.066	99,3
45 Zapovjedništvo za potporu	662.472.287	676.086.386	102,1
UKUPNO RASHODI I IZDACI	5.059.132.617	5.037.612.533	99,6

PREGLED IZVRŠENJA PRORAČUNA ZA MEĐUNARODNE OPERACIJE U 2011.

MEĐUNARODNE OPERACIJE	PLAN 2011.	IZVRŠENJE 2011.	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
MEĐUNARODNE OPERACIJE	329.876.827	334.905.581	101,52
NATO	287.338.874	293.459.630	102,13
UN	40.631.653	39.624.305	97,52
EU	1.906.300	1.821.646	95,56

PREGLED IZVRŠENJA PO PRORAČUNSKIM KATEGORIJAMA U 2011.

PRORAČUNSKE KATEGORIJE*	PLAN 2011.	IZVRŠENJE 2011.	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
1 OPERATIVNI TROŠKOVI	4.238.049.426	4.224.061.263	99,7
% udjela operativnih troškova u financijskom planu MORH-a	83,8%	83,85%	
1a Troškovi vojnih djelatnika	3.054.929.632	3.073.749.838	100,6
1b Troškovi civilnih djelatnika	314.185.867	308.062.018	98,1
% udjela troškova djelatnika u financijskom planu MORH-a	66,6%	67,13%	
1c Operativni troškovi i održavanje	868.933.927	842.249.407	96,9
% udjela operativnih troškova u financijskom planu MORH-a	17,2%	16,72%	
2 OPREMANJE I IZGRADNJA	815.542.491	809.082.762	99,2
% udjela opremanje i izgradnje u financijskom planu MORH-a	16,1%	16,06%	
3 ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	5.540.700	4.468.508	80,6
% udjela istraživanja i razvoja u financijskom planu MORH-a	0,1%	0,09%	
UKUPNO:	5.059.132.617	5.037.612.533	99,6

PREGLED STRUKTURE ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE

